

Bosna Bank International d.d. Sarajevo

**Finansijski izvještaji
za godinu završenu 31. decembra 2015.**

Sadržaj

	Strana
Izveštaj nezavisnog revizora	
Izveštaj o sveobuhvatnoj dobiti (bilans uspjeha)	3
Izveštaj o finansijskom položaju (bilans stanja)	4
Izveštaj o promjenama kapitala	5
Izveštaj o novčanim tokovima	6
Napomene uz finansijske izvještaje	7 - 60

Izveštaj nezavisnog revizora

Dioničarima i Upravi Bosna Bank International d.d.

Izvršili smo reviziju priloženih finansijskih izvještaja Bosna Bank International d.d. (u daljem tekstu „Banka“) koji uključuju izvještaj o finansijskom položaju na dan 31. decembra 2015. godine i izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti, izvještaj o kretanju kapitala i izvještaj o novčanim tokovima za godinu koja je tada završila, pregled računovodstvenih politika i druge napomene uz finansijske izvještaje.

Odgovornost Uprave za finansijske izvještaje

Uprava je odgovorna za sastavljanje i realno i objektivno prikazivanje priloženih finansijskih izvještaja u skladu sa Međunarodnim Standardima Finansijskog Izvještavanja, i za one interne kontrole za koje Uprava odredi da su potrebne za omogućavanje sastavljanja finansijskih izvještaja koji ne sadrže značajno pogrešno prikazivanje uslijed prevare ili pogreške.

Odgovornost Revizora

Naša odgovornost je da na osnovu izvršene revizije izrazimo mišljenje o prikazanim finansijskim izvještajima. Reviziju finansijskih izvještaja izvršili smo u skladu sa Međunarodnim standardima revizije. Ovi standardi zahtijevaju da postupamo u skladu sa načelima profesionalne etike i da planiramo i izvršimo reviziju na način koji nam omogućava da steknemo razumno uvjerenje da finansijski izvještaji ne sadrže materijalno značajno pogrešno prikazivanje.

Revizija podrazumijeva primjenu procedura u cilju pribavljanja revizorskog dokaza o iznosima i objavama sadržanim u finansijskim izvještajima. Izbor procedura zavisi od revizorskog prosuđivanja, uključujući procjenu rizika od nastanka materijalno značajnog pogrešnog prikazivanja u finansijskim izvještajima nastalog ili uslijed pronevjere ili uslijed greške. Pri procjeni ovih rizika revizor uzima u obzir interne kontrole relevantne za sastavljanje i realno i objektivno prikazivanje finansijskih izvještaja Banke u cilju odabira adekvatnih revizijskih procedura u datim okolnostima, a ne za potrebe izražavanja mišljenja o djelotvornosti internih kontrola Banke. Revizija također obuhvata ocjenu adekvatnosti primijenjenih računovodstvenih politika i prihvatljivosti računovodstvenih procjena koje je izvršilo rukovodstvo, kao i ocjenu opće prezentacije finansijskih izvještaja.

Vjerujemo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i adekvatni kao osnova za izražavanje mišljenja.

Mišljenje

Prema našem mišljenju, priloženi finansijski izvještaji u svim materijalno značajnim aspektima prikazuju realno i objektivno finansijsko stanje Bosna Bank International d.d., sa stanjem na dan 31. decembra 2015. godine kao i rezultate poslovanja i gotovinske tokove za godinu završenu na taj dan, u skladu sa Međunarodnim Standardima Finansijskog Izvještavanja.

PricewaterhouseCoopers d.o.o.

PricewaterhouseCoopers d.o.o. Sarajevo

Sarajevo, 29. mart 2016. godine

Anesa Ustavdić
Anesa Ustavdić, Ovlašteni revizor

Bosna Bank International d.d., Sarajevo
Izveštaj o sveobuhvatnoj dobiti

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama BAM, osim ako nije drugačije naznačeno)

	Napomena	2015.	2014.
Prihodi od poslovanja s bankama (Murabaha, Wakala), od finansiranja fizičkih i pravnih lica (Musharaka i Ijara)	5	28.212	25.503
Troškovi po osnovu obaveza prema klijentima i bankama (Wakala)	5	(7.603)	(8.887)
Neto prihodi od finansiranja i ulaganja		20.609	16.616
Neto troškovi rezervisanja i provizija	10	(3.751)	(1.767)
Neto prihod od profitnih marži poslije troškova rezervisanja		16.858	14.849
Prihodi od naknada i provizija	6	8.840	6.985
Rashodi od naknada i provizija	6	(1.942)	(1.368)
Neto dobit iz finansijskog poslovanja	7	693	649
Ostali operativni prihodi	11	974	408
Troškovi zaposlenih	8	(10.776)	(9.326)
Troškovi amortizacije	20,21	(1.338)	(1.209)
Ostali operativni troškovi	9	(7.056)	(6.455)
Dobit prije oporezivanja		6.253	4.533
Trošak poreza na dobit	12	(644)	(519)
Neto dobit za godinu		5.609	4.014

Napomene na stranama 7 do 60 čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Bosna Bank International d.d., Sarajevo
Izveštaj o finansijskom položaju

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama BAM, osim ako nije drugačije naznačeno)

	Napomena	31. decembar 2015.	31. decembar 2014.
AKTIVA			
Novac i sredstva kod banaka	13	149.985	144.530
Obavezna rezerva kod Centralne banke BiH	14	33.680	33.138
Plasmani bankama	15	42.479	61.972
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	16	49	47
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti ili gubitka	17	557	598
Finansiranje clijenata	18	454.030	378.674
Ostala aktiva	19	4.508	2.631
Nekretnine i oprema	20	19.259	14.116
Nematerijalna imovina	21	936	726
UKUPNA AKTIVA		705.483	636.432
OBAVEZE			
Depoziti clijenata	22	428.656	390.624
Depoziti banaka	23	52.619	29.341
Obaveze za primljene pozajmice	24	115.811	115.570
Ostale obaveze	25	10.529	8.956
Rezervisanja za obaveze i troškove	26	1.111	793
UKUPNE OBAVEZE		608.726	545.284
KAPITAL			
Dionički kapital	27	80.059	80.059
Zakonske rezerve		3.136	2.333
Zadržana dobit		13.562	8.756
UKUPNI KAPITAL		96.757	91.148
UKUPNI KAPITAL I OBAVEZE		705.483	636.432

Napomene na stranama 7 do 60 čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Uprava je odobrila prikazane finansijske izvještaje dana 29. februar 2016. godine te ih potpisuju:

Direktor Banke, Amer Bukvić

Izvršni Direktor, Emina Šišić

Bosna Bank International d.d., Sarajevo
Izveštaj o promjenama kapitala

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama BAM, osim ako nije drugačije naznačeno)

	Dionički kapital	Zakonske rezerve	Zadržana dobit	Ukupno
Stanje na dan 1. januara 2014. godine	80.059	1.739	5.336	87.134
Raspored dobiti ostvarene u 2013. godine	-	594	(594)	-
Dobit za godinu	-	-	4.014	4.014
Stanje na dan 31. decembra 2014. godine	80.059	2.333	8.756	91.148
Raspored dobiti ostvarene u 2014. godine	-	803	(803)	-
Dobit za godinu	-	-	5.609	5.609
Stanje na dan 31. decembra 2015. godine	80.059	3.136	13.562	96.757

Napomene na stranama 7 do 60 čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

	Napomena	2015.	2014.
Novčani tokovi iz poslovnih aktivnosti			
Dobit prije oporezivanja		6.253	4.533
Usklađivanje za:			
Amortizaciju	20, 21	1.338	1.209
Gubitak po osnovu rashodovanja nekretnina i opreme		19	13
Neto umanjnje vrijednosti i ostala rezervisanja		3.751	2.080
Usklađenje fer vrijednost finansijske imovine		39	(65)
Usklađenja za novčane tokove iz ulagačkih i finansijskih		(19)	(21)
Novčani tokovi iz poslovnih aktivnosti prije promjena		11.381	7.749
(Povećanje) obavezne rezerve kod Centralne banke		(546)	(6.051)
(Povećanje) plasmana bankama		19.496	(25.161)
(Povećanje) finansiranja klijenata		(78.750)	(46.416)
(Povećanje) ostale aktive		(2.898)	(1.200)
(Smanjenje) depozita od banaka		23.278	(5.935)
Povećanje obaveza prema klijentima		38.032	32.934
Povećanje ostalih obaveza		1.573	5.622
		11.566	(38.458)
Plaćeni porez na dobit		339	(404)
NETO NOVČANA SREDSTVA (KORIŠTENA) / IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI		11.905	(38.862)
Ulagачke aktivnosti			
(Kupovina) / prodaja finansijske imovine po fer vrijednosti kroz izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti		-	7
Kupovina nekretnina i opreme		(6.710)	(2.345)
Primljene dividende		19	21
NETO NOVČANA SREDSTVA IZ ULAGAČKIH		(6.691)	(2.317)
Finansijske aktivnosti			
Prilivi po osnovu primljenih pozajmica		7.281	42.339
Odlivi po osnovu primljenih pozajmica		(7.040)	(4.373)
NETO NOVČANA SREDSTVA IZ FINANSIJSKIH		241	37.966
Neto povećanje/ (smanjenje) novca i novčanih ekvivalenata		5.455	(3.213)
Novac i novčani ekvivalenti na početku godine		144.530	147.743
Novac i novčani ekvivalenti na kraju godine	13	149.985	144.530

Napomene na stranama 7 do 60 čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

1. Opći podaci

Bosna Bank International d.d. je osnovana 19. oktobra 2000. godine kao prva banka u Bosni i Hercegovini koja radi na principima Islamskog bankarstva.

Dana 13. marta 2002. godine Banka je stekla dozvolu za domaće platne transakcije od Agencije za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine, i u novembru iste godine Banka je dobila licencu za osiguranje depozita.

Banka je napravila svoju prvu transakciju početkom 2001. godine.

Glavna djelatnost Banke uključuje pružanje sljedećih bankarskih usluga:

1. finansiranje pravnih lica i fizičkih lica,
2. prikupljanje i plasiranje depozita,
3. aktivnosti na međubankarskom tržištu,
4. mjenjačke i
5. ostale bankarske usluge.

Dioničari Banke su:

	31. decembra 2015.		31. decembra 2014.	
	Iznos	%	Iznos	%
Islamic Development Bank, Saudijska Arabija	36.393	45,46	36.393	45,46
Abu Dhabi Islamic Bank, Ujedinjeni Arapski Emirati	21.833	27,27	21.833	27,27
Dubai Islamic Bank, Ujedinjeni Arapski Emirati	21.833	27,27	21.833	27,27
Ukupno	80.059	100,00	80.059	100,00

Sjedište Banke je na adresi Trg Djece Sarajeva bb, 71000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina.

Zaposleni

Na dan 31. decembra 2015. godine Banka je imala 341 zaposlenih (2014: 312 zaposlenih).

1. Opći podaci (nastavak)

Nadzorni odbor

Predsjednik

Abdul Aziz Ahmed Al Muhairi
Mazin Ahmed Al Ghunaim do
13.05.2015.

Zamjenik predsjednika

Abdulla Al Shahi od 13.05.2015.

Zamjenik predsjednika

Hamza Afif Taha do 20.10.2015.

Član

Jahanzeb Burana od 20.10.2015.

Član

Sharol A Razar

Član

Kamil Gokhan Bozkurt

Član

Odbor za reviziju

Predsjednik

Harun Kapetanović

Zamjenik predsjednika

Abdul Hakim Kanan

Član

Abdallah Saleh Abu Khajil

Član

Mehmet Kamil Tumer

Član

Safet Proho

Šerijatski odbor

Predsjednik

Prof. Dr. Mustafa Cerić

Zamjenik predsjednika

Dr. Abdulsattar Boughoudah

Član

Dr. Nizam Al-Yaqoobi

Član

Dr. Šukrija Ramić

Član

Saleh Michael Gassner

Uprava

Direktor

Amer Bukvić

Izvršni direktor

Emir Čehajić

Izvršni direktor

Emina Šišić od 1. marta 2015.

Sekretar Banke

Salih Purišević

2. Pregled značajnih računovodstvenih politika

2.1 Osnov za sastavljanje i prikazivanje finansijskih izvještaja

Ovi finansijski izvještaji pripremljeni su u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u Federacije Bosne i Hercegovine (Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine, br. 83/09), Zakonom o bankama i Bankama i odlukama Agencije za bankarstvo Federacije BiH (u daljem tekstu: FBA). U skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u Federaciji Bosne i Hercegovine primjenjuju se Međunarodni računovodstveni standardi (MRS) i Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja (MSFI) koji su prevedeni na bosanski jezik od strane ovlaštenog računovodstvenog tijela.

Banka primjenjuje sve MRS i MSFI sa dopunama i tumačenjima standarda koji su objavljeni od strane Međunarodne federacije računovođa (IFAC) i Odbora za međunarodne računovodstvene standarde (IASB). Zbog toga ovi finansijski izvještaji su u svim stavkama usaglašeni sa zahtjevima MSFI.

Standardi i tumačenja koja su objavljena ali nisu još stupila na snagu

Postoji određeni broj novih standarda, izmjena standarda, kao i tumačenja koja su u primjeni za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2016. godine, a koja nisu korištena za pripremu ovih finansijskih izvještaja.

IFRS 9 “Finansijski instrumenti: Klasifikacija i mjerenje” (izmijenjen u julu 2014. godine, na snazi za godišnje periode koji počinju na, ili nakon, 1. januara 2018. godine). Glavne karakteristike novog standarda su:

- Finansijska imovina se treba klasifikovati u tri kategorije mjerenja: imovina koja se mjeri naknadno po amortizovanom trošku, imovina koja se mjeri naknadno po fer vrijednosti kroz stavku Ostale sveobuhvatne dobiti (FVOCI) i imovina koja se mjeri naknadno kroz račun dobiti i gubitka (FVPL).
- Klasifikacija dužničkih instrumenata zavisi od poslovnog modela entiteta za upravljanje finansijskom imovinom, te od toga da li ugovoreni novčani tokovi predstavljaju isključivo plaćanja glavnice i kamate (SPPI). Ukoliko dužnički instrument zbog naplate, može se iskazati kao amortizovani trošak, pod uslovom da također ispunjava zahtjeve SPPI-a. Dužnički instrumenti koji ispunjavaju zahtjeve koji se odnose na plaćanje glavnice i kamate, a koji se drže u portfoliju gdje entitet drži imovinu kako bi se prikupili novčani tokovi po osnovu finansijske imovine, ali i prodaje imovinu, se mogu klasifikovati kao Ostali sveobuhvatni prihodi (FVOCI). Finansijska imovina koja ne sadrži novčane tokove koji su SPPI, moraju se mjeriti naknadno, kroz račun dobiti i gubitka (npr. finansijski derivativi). Ugrađeni derivativi se više ne razdvajaju od finansijske imovine, već se koriste u procjeni SPPI zahtjeva.
- Ulaganja u instrumente kapitala se uvijek mjere po fer vrijednosti. Međutim, rukovodstvo se može odlučiti da prikaže promjene fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, pod uslovom da instrument nije namijenjen za prodaju. Ukoliko je instrument kapitala namijenjen za prodaju, promjene fer vrijednosti se prikazuju kroz račun dobiti i gubitka.
- Većina zahtjeva iz IAS 39 koji se odnose na klasifikaciju i mjerenje finansijskih obaveza su preneseni nepromijenjeni u IFRS 9. Osnovna promjena se odnosi na to da će entiteti morati prikazati efekte promjena u vlastitom kreditnom riziku koji se odnosi na finansijske obaveze, iskazane po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti.
- IFRS 9 uvodi novi model za priznavanje gubitaka po osnovu umanjenja vrijednosti – model očekivanih gubitaka po osnovu kreditiranja (ECL). Radi se o „trofaznom“ pristupu koji se bazira na promjenama kreditnog kvaliteta finansijske imovine od inicijalnog priznavanja. U praksi, nova pravila nalažu da će entiteti morati evidentirati gubitak jednak iznosu dvanaestomjesečnog ECL-a po inicijalnom priznavanju finansijskih sredstava kod kojih nije došlo do smanjenja kreditnog kvaliteta (ili dugoročni ECL za potraživanja od kupaca). U slučaju značajnog povećanja kreditnog rizika, umanjenje vrijednosti se mjeri korištenjem dugoročnog ECL-a. Model uključuje operativna pojednostavljenja za potraživanja od kupaca i potraživanja po osnovu najma.

2. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

2.1 Osnov za sastavljanje i prikazivanje finansijskih izvještaja (nastavak)

- Zahtjevi koji se odnose na računovodstvo zaštite su izmijenjeni kako bi se prilagodili potrebama upravljanja rizicima. Standard ostavlja entitetima izbor kada je riječ o računovodstvenim politikama, između primjene zahtjeva koji se odnose na računovodstvo zaštite, u skladu sa IFRS 9, i nastavka primjene IAS 39 za sve vrste zaštite od rizika, budući da standard trenutno ne pokriva računovodstvo koje se odnosi na eliminisanje rizika iz portfolia.

IFRS 15, Prihod po osnovu ugovora sa Kupcima (objavljen 28. maja 2014. godine, na snazi za periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2018. godine). Novi standard uvodi osnovni princip koji nalaže da se prihod priznaje u trenutku prijenosa roba ili usluga na kupca, po cijeni izvršene transakcije. U slučaju skupova roba ili usluga koje su odvojene po prirodi, te robe i usluge moraju biti posebno priznate, a bilo kakvi popusti ili rabati na ugovorenu cijenu se moraju alocirati po odvojenim elementima. Ukoliko je iznos naplate varijabilan, trebaju se priznati minimalni iznosi, ukoliko za iste ne postoji značajan rizik od poništenja. Troškovi nastali u procesu osiguranja ugovora sa kupcima se moraju kapitalizovati i amortizovati u periodu trajanja ugovora..

Banka nije izvršila procjenu efekta novih standarda i tumačenja na finansijske izvještaje.

Kada je riječ o novim objavama navedenim u nastavku, očekuje se da iste neće imati materijalan uticaj na entitet, nakon usvajanja:

- IFRS 14, Regulatorni odloženi računi (objavljen u januaru 2014. godine, na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2016. godine).
- Računovodstveni interesi u zajedničkim poduhvatima – Izmjene IFRS 11 (objavljen 6. maja 2014. godine, na snazi za periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2016. godine).
- Pojašnjenje prihvatljivih metoda amortizacije – Izmjene IAS 16 i IAS 38 (objavljen 12. maja 2014. godine, na snazi za periode koji počinju 1. januara 2016. godine).
- Poljoprivreda: Plodonosne biljke – Izmjene IAS 16 i IAS 41 (objavljen 30. juna 2014. godine, na snazi za godišnje periode koji počinju 1. januara 2016. godine).
- Finansijski izvještaji - Izmjene IAS 27 (objavljen 12. avgusta 2014. godine, na snazi za godišnje periode koji počinju 1. januara 2016.)
- Prodaja imovine ili njenog dijela između Investitora i pridruženog entiteta ili zajedničkog poduhvata – Izmjene IFRS 10 i IAS 28 (objavljen 11. septembra 2014. godine, na snazi za godišnje periode na ili nakon 1. januara 2016. godine).
- Godišnja poboljšanja IFRS standarda u 2014. godini (objavljena 25. septembra 2014. godine, na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2016. godine).
- Izmjene IAS 1 Inicijative za objavljivanje (objavljeno u decembru 2014. godine, na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2016.)
- Subjekti koji zadovoljavaju definiciju „Društva u koja se ulaže“: Primjena izmjena IFRS 10, IFRS 12 i IAS 28 koje se odnose na izuzetke po konsolidaciji (objavljeno u decembru 2014. godine, na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2016. godine).

2. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

2.1 Osnov za sastavljanje i prikazivanje finansijskih izvještaja (nastavak)

Definicije

Pojmovi Islamskog bankarstva korišteni u finansijskim izvještajima imaju značenje kako slijedi:

Murabaha

Ovim ugovornim odnosom Banka prodaje robu ili neku drugu imovinu, koju je prethodno kupila od partnera uz unaprijed ugovorene specifične uslove. Prodajna cijena uključuje trošak nabave i dogovoreni profit.

Musharaka

Ovim ugovornim odnosom Banka i njen partner, ortak, ulažu sredstva u postojeći ili novi projekt, ili vlasništvo nad određenom imovinom, bilo stalno ili privremeno koje će na kraju u potpunosti preći na partnera. Ostvareni profit se dijeli prema ugovoru, a gubitak se dijeli u skladu sa relativnim iznosom udjela u projektu.

Wakala

Ugovorni odnos između dvije strane gdje jedna od strana osigurava određena sredstva agentu, koji ta sredstva ulaže u skladu s odredbama ugovora uz naknadu (koja se određuje kao fiksni iznos ili postotak od iznosa ulaganja). Agent je obavezan odmah izvršiti povrat sredstava u slučaju nepridržavanja ugovornih obaveza, nemara ili drugog oblika kršenja odredbi ugovora.

Ijara

Ijara je ugovorni odnos po kojem Banka kupuje određenu nekretninu ili opremu te istu iznajmljuje klijentima.

Finansijski izvještaji sastavljeni su na osnovu historijskog troška osim finansiranja klijenata koji se vodi po amortizovanom trošku i finansijske imovine po fer vrijednosti kroz izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti koja se vodi po fer vrijednosti.

2. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

2.2 Funkcionalna valuta i valuta prezentiranja

Sredstva i obaveze izražene u stranim valutama su preračunate u konvertibilne marke po zvaničnom srednjem kursu Centralne Banke Bosne i Hercegovine na posljednji datum izvještajnog perioda. Monetarne stavke izražene u stranim valutama preračunavaju se po kursu važećem na datum izvještavanja. Ukoliko postoji više kurseva koristi se terminska stopa prema kojoj bi budući novčani tokovi po osnovu te transakcije ili stanja mogli biti izmireni, a u slučaju da su isti nastali. Nemonetarne stavke mjerene po historijskom trošku izražene u stranoj valuti preračunate su po kursu važećem na datum prvobitnog priznavanja.

Kursevi koji se koriste u finansijskim izvještajima su zvanični kursevi utvrđeni od strane Centralne banke Bosne i Hercegovine („CBBH). Na dan 31. decembra srednji kursevi su slijedeći:

Kurs	2015. BAM	2014. BAM
USD	1,7901	1,6084
EUR	1,9558	1,9558

2.3 Neto prihod od finansiranja i ulaganja

Neto prihod od finansiranja predstavlja udio Banke u prihodima koji su generisani investiranjem sredstava klijenata koje je Banka dala na raspolaganje nakon odbitka troškova vezanih za prikupljanje sredstava koja su investirana.

Murabaha i Wakala

Prihod se priznaje tokom vremena trajanja ugovora uzimajući u obzir efektivnu stopu prinosa.

Musharaka i

Ijara

Prihod se obračunava upotrebom metode efektivne stope prinosa na opadajući iznos glavnice.

U skladu s principima Islamskog bankarstva, sredstva koja klijent drži na tekućim i depozitnim računima kod Banke mogu se koristiti kao jedan od izvora finansiranja Musharaka projekata, a troškovi vezani uz te depozitne račune se prikazuju kao troškovi Musharaka transakcija.

Po Šerijatskim propisima, Banka ne smije ostvarivati prihode od kamate. Svi ostvareni penali se izdvajaju u dobrotvorne svrhe.

2.4 Prihodi i troškovi od naknada i provizija

Naknade i provizije se iskazuju po obračunskoj osnovi po pružanju usluge komitentiu. Prihod od naknada i provizija podrazumijeva sve prihode ostvarene pružanjem usluga komitentima Banke.

Naknade za obradu zahtjeva finansiranja komitenata i naknade za odobrene garancije se od 2011. godine naplaćuju jednokratno, unaprijed, a prihod se razgraničava metodom efektivne kamatne stope na broj mjeseci korištenja finansiranja, odnosno garancija.

Prihode od naknada čine prihodi po osnovu unutrašnjeg i međunarodnog platnog prometa, prihodi od naknada po vanbilansnim poslovima, brokersko-dilerskim poslovima i slično.

Rashode od naknada čine rashodi naknada koje Banka plaća CB BiH za poslove unutrašnjeg platnog prometa, troškovi SWIFT-a, troškovi kartičarskog poslovanja, naknade za usluge Agencije za bankarstvo, Agencije za osiguranje depozita i druge slične naknade.

Troškovi po naknadama i provizijama se priznaju u periodu kada su nastali.

2. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

2.5 Plaćanja temeljem najma

Plaćanja temeljem operativnog najma priznaju se u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti linearnom metodom tokom trajanja najma.

2.6 Porez na dobit

Poreski rashod s temelja poreza na dobit jest zbirni iznos tekuće poreske obaveze i odgođenih poreza.

Tekuća poreska obaveza temelji se na oporezivoj dobiti za godinu. Oporeziva dobit razlikuje se od neto dobiti perioda iskazanog u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti jer isključuje stavke prihoda i rashoda koje su oporezive ili neoporezive u drugim godinama, kao i stavke koje nikada nisu oporezive ni odbitne. Tekuća poreska obaveza Banke izračunava se primjenom poreskih stopa koje su na snazi, odnosno u postupku donošenja na datum bilansa.

Odgođeni porez jest iznos za koji se očekuje da će po njemu nastati obaveza ili povrat temeljem razlike između knjigovodstvene vrijednosti imovine i obaveza u finansijskim izvještajima i pripadajuće poreske osnovice koja se koristi za izračunavanje oporezive dobiti, a obračunava se metodom bilansne obaveze. Odgođene poreske obaveze općenito se priznaju za sve oporezive privremene razlike, a odgođena poreska imovina se priznaje u onoj mjeri u kojoj je vjerojatno da će biti raspoloživa oporeziva dobit na temelju koje je moguće iskoristiti privremene razlike koje se odbijaju.

Knjigovodstveni iznos odgođene poreske imovine procjenjuje se na svaki datum bilansa i umanjuje u onoj mjeri u kojoj više nije vjerojatno da će biti raspoloživ dostatan iznos oporezive dobiti za povrat cijelog ili dijela iznosa poreske imovine. Odgođeni porez obračunava se po poreskim stopama za koje se očekuje da će biti u primjeni u periodu u kojem će doći do podmirenja obaveze ili realizacije sredstva. Odgođeni porez knjiži se na teret ili u korist izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti, osim ako se odnosi na stavke koje se knjiže direktno u korist ili na teret kapitala, u kojem slučaju se i odgođeni porez također iskazuje u okviru kapitala.

Odgođena poreska imovina i obaveze se prebijaju ako se odnose na poreze na dobit koje je nametnula ista poreska vlast i ako Banka namjerava podmiriti svoju tekuću poresku imovinu i obaveze na neto osnovi.

2.7 Novac i novčani ekvivalenti

Za potrebe izvještavanja o novčanim tokovima gotovinski ekvivalenti i gotovina obuhvataju stanja sa rokom dospjeća kraćim od 90 dana od dana pribavljanja, uključujući i novac i novčana sredstva koja nisu pod ograničenjima CBBH, ostale pogodne hartije od vrijednosti, finansiranje komitenata i pozajmice date bankama.

U bilansu stanja Banke, novčana sredstva predstavljaju novčana sredstva u domaćoj i stranim valutama u trezoru i blagajnama Banke, sredstva na računima rezerve kod CBBH.

2. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

2.8 Finansijski instrumenti

Finansijska sredstva proizlaze iz aktivnosti finansiranja, deviznog poslovanja, depozita i plaćanja te se koriste u trgovanju vrijednosnim papirima, nabavci i naplati potraživanja, te proizilaze iz ostalih bankarskih usluga.

Banka klasifikuje finansijska sredstva u sljedeće kategorije: finansiranje komitenata i potraživanja, finansijska sredstva po fer vrijednosti iskazana kroz dobit ili gubitak, finansijska sredstva namijenjena prodaji i finansijska sredstva koja se drže do dospijeaća.

Troškovi transakcija su dodatni troškovi koji se mogu direktno pripisati nabavci, izdavanju ili smanjenju finansijskih instrumenata. Dodatni trošak se odnosi na trošak koji je nastao uslijed obavljanja transakcije. Troškovi transakcije uključuju naknade i provizije koje se plaćaju posrednicima (uključujući zaposlenike koji obavljaju funkciju posrednika), savjetnicima, brokerima i dilerima, kao i poreze određene od strane regulatornih agencija i berze vrijednosnih papira, kao i poreze i dažbine koji se odnose na transfer. Troškovi transakcije ne uključuju premije za dugovanja ili diskonte, troškove finansiranja ili interne administrativne troškove ili troškove držanja zaliha.

Amortizovana vrijednost se odnosi na iznos po kome je inicijalno priznat neki finansijski instrument, umanjen za sve otplate glavnice, i uvećan za obračunatu profitnu maržu, odnosno iznos po kome je priznato neko finansijsko sredstvo, umanjen za otpisani dio gubitaka po osnovu umanjenja vrijednosti. Obračunata profitna marža uključuje amortizaciju troškova transakcije koji se razgraničavaju nakon inicijalnog priznavanja, te amortizaciju svih premija ili diskonta do iznosa na datum dospijeaća, korištenjem metode efektivne profitne marže. Obračunata razgraničena profitna marža i obračunati razgraničeni troškovi, uključujući amortizovane diskonte i premije (kao i odgođene naknade, ukoliko takve postoje), nisu prikazani odvojeno i uključeni su u knjigovodstvene vrijednosti odnosnih stavki u izvještaju o finansijskom položaju (bilans stanja).

Metoda efektivne profitne marže je metoda izračuna amortiziranog troška finansijske imovine ili finansijske obaveze, u periodu kada su stvarno nastali, kako bi se postigla konstantna periodična profitna marža (efektivna marža) za knjigovodstveni iznos. Efektivna marža je profitna marža koja tačno diskontuje procijenjena buduća novčana plaćanja ili prihode kroz očekivani vijek trajanja finansijskog instrumenta ili gdje je to moguće kraćeg perioda, do neto knjigovodstvene vrijednosti finansijske imovine ili finansijske obaveze. Efektivna profitna marža diskontuje novčane tokove instrumenata, varijabilne profitne marže do datuma narednog utvrđivanja iznosa profitne marže, osim u slučaju premija ili diskonta koji odražavaju raspon finansiranja komitenata po promjenljivoj profitnoj marži specificiranoj u instrumentu profitne marže, ili u slučaju postojanja ostalih promjenljivih iznosa koji nisu izmijenjeni u skladu sa stopama na tržištu. Takve premije ili diskonti se amortizuju tokom čitavog očekivanog vijeka trajanja instrumenata. Obračun uključuje sve naknade i poene plaćene ili primljene između ugovornih strana koje čine sastavni dio efektivne profitne marže.

Finansijska imovina raspoloživa za prodaju je sva ona finansijska imovina koja nije razvrstana ni u jednu od ostale tri grupe. Finansijska imovina raspoloživa za prodaju uključuje sredstva koja Banka može zadržati na neodređeno vrijeme, koja mogu biti prodana u slučaju potrebe za povećanjem likvidnosti ili promjena u kamatnim stopama, deviznim kursovima ili kapitalnim cijenama, ili cijenama dionica, ili sredstva koja nisu klasifikovana kao zajmovi i potraživanja, sredstva koja se drže do dospijeaća ili kao finansijska sredstva iskazana po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak.

Početno vrednovanje vrši se po nabavnoj vrijednosti na dan trgovanja. Naknadno vrednovanje vrši se po fer vrijednosti i razlika se priznaje u kapital preko sveobuhvatne dobiti.

Kod prodaje finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju učinak iskazan u kapitalu prenosi se u bilans uspjeha kao realizovani dobitak ili gubitak.

2. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

2.8 Finansijski instrumenti (nastavak)

Finansijska sredstva po fer vrijednosti kroz račun dobiti ili gubitka

Finansijska sredstva po fer vrijednost kroz račun dobiti ili gubitka imaju dvije kategorije: finansijski instrumenti za trgovanje (uključujući derivative) i finansijski instrumenti svrstani u tu kategoriju. Finansijski instrumenti su svrstani u ovu kategoriju ako su napravljeni ili preuzeti u svrhu prodaje ili kupovine unutar kratkog vremenskog perioda, u svrhu kratkoročne dobiti kroz akviziciju, ili po odluci Menadžmenta.

Finansijska sredstva po fer vrijednosti kroz račun dobiti ili gubitka priznata su od strane Banke na datum trgovanja tim sredstvima.

Finansijska sredstva po fer vrijednosti kroz račun dobiti ili gubitka su inicijalno priznata po fer vrijednosti. Sve transakcije su odmah priznate u izvještaju u sveobuhvatnoj dobiti. Naknadno vrednovanje je također priznato po fer vrijednosti.

Obaveze po uzetim kreditima i ostalim pozajmicama

Obaveze po uzetim kreditima i ostalim pozajmicama se početno priznaju po ugovorenom iznosu što predstavlja primljeni iznos. Obaveze po uzetim kreditima iskazuju se po amortizovanom trošku, a nastali troškovi transakcije priznaju se u izvještaju dobiti i gubitka tekućeg perioda.

Principi mjerenja fer vrijednosti

Fer vrijednost finansijske imovine i obaveza po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak i finansijske imovine raspoložive za prodaju je njihova kotirana prodajna tržišna cijena na datum bilansa, bez umanjena za troškove prodaje. Ukoliko tržište za finansijsku imovinu nije aktivno (i za vrijednosne papire koji ne kotiraju) ili ako se, zbog drugih razloga, fer vrijednost ne može pouzdano utvrditi temeljem tržišne cijene, Banka utvrđuje fer vrijednost korištenjem tehnike procjene. One uključuju korištenje cijena ostvarenih u nedavnim transakcijama pogodbe između informisanih i spremnih strana, pozivanje na druge u suštini slične instrumente, analizu diskontiranih novčanih tokova pri tome maksimalno koristeći podatke s tržišta i što je manje moguće oslanjajući se na specifičnosti subjekta.

Kod primjene metode diskontovanog novčanog toka, procijenjeni budući novčani tokovi se temelje na najboljoj procjeni rukovodstva, a diskontna stopa je tržišna stopa važeća na datum bilansa za finansijske instrumente sa sličnim uslovima. Kod upotrebe cjenovnog modela, koriste se tržišno povezane veličine važeće na datum bilansa.

Prestanak priznavanja

Banka prestaje priznavati finansijsku imovinu (u cijelosti ili djelimično) kada isteknu prava na primitke novčanih tokova od finansijskog instrumenta ili kada izgubi kontrolu nad ugovornim pravima nad tom finansijskom imovinom. Navedeno se događa kada Banka prenese suštinski sve rizike i koristi od vlasništva na drugi poslovni subjekt ili kada su prava ostvarena, predana ili istekla.

Banka prestaje priznavati finansijske obaveze samo kada one prestanu postojati, tj. kada su ispunjene, otkazane ili istekle. Ukoliko se uslovi finansijske obaveze promjene, Banka će prestati priznavati tu obavezu i istovremeno priznati novu finansijsku obavezu s novim uslovima.

2. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

2.8 Finansijski instrumenti (nastavak)

Specifični finansijski instrumenti

Plasmani bankama (Murabaha)

Murabaha poslovi su investicije u kupoprodaju trgovačke robe koja se priznaje kao plasmani sa drugim bankama. Razlika između kupovne i prodajne cijene se smatra stopom povrata na investicije i obračunava se tokom trajanja kupoprodajnog ugovora koristeći se primjenom metode stvarnog prinosa. Ove investicije se klasifikuju kao finansijski instrumenti i iskazuju se po amortizovanom trošku.

Sve druge kupovine i prodaje investicija se priznaju na dan trgovine, dan kad se Banka obavezala da kupi ili proda sredstva.

Finansiranje klijenata

Finansiranje klijenata iskazuje se po amortizovanom trošku umanjenom za gubitke od umanjenja vrijednosti kako bi se prikazali procijenjeni nadoknadivi iznosi.

Vlasnički udjeli

Vlasnički udjeli se klasifikuju kao raspoloživi za prodaju i vrednuju se po fer vrijednosti, osim ukoliko ne postoji pouzdana mjera fer vrijednosti, u kojem slučaju vlasnički udjeli se iskazuju po trošku umanjenom za bilo kakvo umanjenje vrijednosti.

Uzeti zajmovi

Uzeti zajmovi na koje se plaća profitna marža inicijalno se priznaju po fer vrijednosti, umanjenoj za pripadajuće transakcijske troškove. Naknadno vrednovanje provodi se po amortiziranom trošku i svaka razlika između primitaka (umanjenih za transakcijske troškove) i iznosa koji se plaća po dospijeću priznaje se u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti tokom perioda trajanja zajma, na temelju efektivne stope.

Obaveze prema bankama i klijentima

Obaveze prema bankama i klijentima su klasifikovane kao ostale obaveze i početno se vrednuju po fer vrijednosti uvećanoj za transakcijske troškove, a naknadno se iskazuju po njihovom amortiziranom trošku metodom efektivne stope prinosa.

Preuzeti kolaterali

Preuzeti kolaterali predstavljaju finansijska i nefinansijska sredstva koje Banka stekne u procesu izmirenja finansiranja komitenata u kašnjenju. Ova sredstva se inicijalno priznaju po fer vrijednosti po sticanju i uključuju se u stavke nekretnine i oprema, ostala sredstva ili zalihe u sklopu ostalih sredstava, u zavisnosti od njihove prirode i namjera Banke kada je riječ o povratu ovih sredstava, a naknadno se ponovo mjere i prikazuju u skladu sa računovodstvenim politikama namijenjenim za ove kategorije sredstava.

Obaveze na osnovu finansiranja komitenata

Banka izdaje finansijske garancije. Finansijske garancije predstavljaju neopozive garancije koje garantuju naplatu u slučaju da klijent ne može da ispuni svoje obaveze prema trećoj strani i nose jednaku količinu kreditnog rizika kao i finansiranje komitenata. Finansijske garancije se inicijalno priznaju po fer vrijednosti, što se obično dokazuje iznosom primljenih naknada. Ovaj iznos se amortizuje na osnovu proporcionalne metode tokom trajanja obaveze.

2. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

2.8 Finansijski instrumenti (nastavak)

Umanjenje vrijednosti finansijske imovine

Mjerenje umanjenja vrijednosti pokriva finansijsku imovinu klasifikovanu kao finansiranja i potraživanja, vrednovanu metodom amortizovanog troška te povezane vanbilansne izloženosti, a posebno:

- Bilansne izloženosti:
 - Finansiranja komitenata,
 - Prekoračenja/tekući računi, revolving linije finansiranja komitenata/linije finansiranja,
 - Prislina potraživanja (npr. potraživanja koja nastaju po osnovi akreditiva, garancija i sl.).
- Vanbilansne izloženosti:
 - Garancije,
 - Akreditivi,
 - Neiskorišteni iznosi revolving linija finansiranja komitenata /linija finansiranja/ (npr. prekoračenja po tekućem računu, druge revolving linije, neiskorišteni, a odobreni zajmovi i sl.).

Obračun rezervi pokriva slijedeće portfolije:

- Izloženosti fizičkim licima,
- Izloženosti pravnim licima (uključujući i SME klijente),
- Izloženosti bankama i ostalim finansijskim institucijama,
- Izloženosti prema državi, državnim institucijama, općinama i sl.,
- Ostala potraživanja (uključuje sve što je u opsegu MRS-a 39 kategorija „zajmovi i potraživanja“, a nije ranije navedeno).

Banka procjenjuje rezervaciju za umanjenje vrijednosti u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardom 39 – „Finansijski instrumenti: priznavanje i mjerenje“ i u skladu sa propisima Agencije za bankarstvo FBiH. Kalkulacija rezervacija uzima u obzir rizike individualnih izloženosti i postojanje objektivnih dokaza za umanjenje vrijednosti, uzimajući u obzir kvalitet, vrijednost i tržišnu vrijednost kolaterala. Rezervacije za umanjenje vrijednosti se obračunavaju grupno na nivou portfolija i na individualnoj osnovi. Na značajne pojedinačne plasmane se vrši procjena ispravke vrijednosti na individualnom nivou, dok se ostatak portfolija procjenjuje kolektivno. Individualni značajni plasmani su plasmani čija izloženost prelazi 100.000 BAM za pravna lica i 50.000 BAM za fizička lica i čiji dani kašnjenja prelaze 90 dana.

Sve individualno značajne izloženosti za koje su identificirani događaji koji ukazuju na umanjenje vrijednosti se procjenjuju na individualnoj osnovi. Taj pristup se primjenjuje na sve klijente i sve tipove izloženosti.

Umanjenje vrijednosti na skupnoj osnovi Banka primjenjuje na:

1. Izloženosti koje ne zadovoljavaju status neispunjavanja obveza,
2. Izloženosti koje zadovoljavaju status neispunjavanja obaveza, ali nisu pojedinačno značajne (specifične rezervacije za gubitke od finansiranja).

2. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

2.8 Finansijski instrumenti (nastavak)

a) Finansijska imovina koja se vodi po amortizovanom trošku

Banka je dužna provjeriti sa svakim datumom bilansa da li postoje objektivne naznake umanjenja vrijednosti finansijske imovine. Ukoliko postoje takvi pokazatelji, procjenjuje se nadoknadivi iznos imovine.

Finansiranje klijenata je objavljeno uključujući umanjenje vrijednosti, kako bi odražavalo procijenjeni nadoknadivi iznos. Rezervacije se formiraju redovno praćenjem nadoknadivog i knjigovodstvenog iznosa.

Umanjena finansijska imovina klasifikuje se u kategorije, zavisno od stepena naplativosti koji se određuje na osnovu broja dana koliko je prekoračen rok dospijeca, procjene finansijskog položaja dužnika i kvaliteta instrumenata obezbjeđenja naplate. Iznosi rezervacija se određuju na osnovu historijskih stopa rezervacije na nenaplativi iznos glavnice.

Povećanje rezervacija priznaje se u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti.

Ukoliko je potraživanje od finansiranja klijenata nenaplativo, a sve pravne procedure su dovršene te je poznat konačni iznos gubitka, potraživanje se direktno otpisuje. Ako se u sljedećem periodu iznos gubitka od umanjenja vrijednosti smanji, a umanjenje se direktno može povezati s događajem koji se dogodio nakon otpisa, otpisani iznos ili rezervacija se tada prihoduje u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti.

Sredstva vođena po amortizovanom trošku uključuju vrijednosne papire raspoložive za prodaju, za koje ne postoji pouzdana vrijednost. Na svaki datum bilansa, Banka razmatra postoje li objektivni dokazi o umanjenju vrijednosti određenih finansijskih sredstava ili grupe finansijskih sredstava.

b) Procjene potencijalnih gubitaka na finansijskoj imovini u skladu sa zahtjevima Agencije za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine

U skladu sa Uputstvom o izmijenjenom načinu formiranja, evidentiranja i izvještajnog iskazivanja rezervi za gubitke od finansiranja, koje je donijela Agencija za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine, Banka i dalje mora voditi adekvatnu internu evidenciju i u skladu sa Odlukom Agencije za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine (FBA) o klasifikacija aktive i vanbilansnih stavki prema stepenu naplativosti. Banka je dužna da klasifikuje kredite, plasmane i druge bilansne i vanbilansne izloženosti Banke riziku, u kategorije A, B, C, D i E u skladu sa procjenom naplativosti kredita i drugih plasmana na osnovu urednosti izmirenja obaveza dužnika, finansijskog položaja dužnika i instrumenata obezbjeđenja naplate potraživanja. Procijenjeni iznos rezerve za potencijalne gubitke je obračunat primjenom slijedećih procenata: 2% na plasmane klasifikovane u kategoriju A, 5% - 15% na plasmane kategorije B, 16% - 40% na plasmane kategorije C, 41% - 60% na plasmane kategorije D i 100% na plasmane kategorije E.

Ako je iznos rezervi za kreditne gubitke, obračunat u skladu sa Odlukom o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom i klasifikaciju aktive banaka, veći od zbira iznosa ispravke vrijednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama i već formiranih rezervi za kreditne gubitke, utvrđenu razliku Banka je obavezna da tretira kao nedostajuće rezerve za kreditne gubitke u skladu sa prethodno navedenom odlukom. Navedeni iznos nedostajućih rezervi za kreditne gubitke po regulatornom zahtjevu predstavlja odbitnu stavku od kapitala Banke.

Ako je iznos ispravke vrijednosti i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama veći od obračunatog iznosa rezervi za kreditne gubitke, Banka nema obavezu da formira rezerve za kreditne gubitke. Banke ne može iskazani veći iznos ispravki vrijednosti u odnosu na obračunate rezerve za kreditne gubitke za pojedine komitente ili partije koristiti za umanjenje nedostajućih rezervi za kreditne gubitke za druge komitente.

U skladu sa istom odlukom, Banke ne može umanjivati iznos već formiranih rezervi za kreditne gubitke.

2. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

2.8 Finansijski instrumenti (nastavak)

c) Sredstva klasifikovana kao raspoloživa za prodaju i sredstva vođena po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak

Banka na svaki izvještajni datum procjenjuje da li postoji objektivan dokaz da finansijsko sredstvo ili grupa finansijskih sredstava pokazuje znakove umanjena vrijednosti. U slučaju hartija od vrijednosti koje su klasifikovane kao sredstva raspoloživa za prodaju, značajan pad ili nastavak pada fer vrijednosti hartije ispod njene nabavne vrijednosti ukazuje da je takva hartija od vrijednosti obezvrijeđena. Ako postoji dokaz umanjena vrijednosti za finansijska sredstva raspoloživa za prodaju, kumulativni gubitak – utvrđen kao razlika između troškova sticanja i trenutne fer vrijednosti – se priznaje u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti. Ako se u narednom periodu poveća fer vrijednost dužničkih instrumenata priznatih kao raspoloživih za prodaju, a povećanje je objektivno povezano sa događajem koji je nastao nakon što je gubitak zbog umanjena vrijednosti priznat u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti, gubitak zbog umanjena vrijednosti se ukida kroz ostalu sveobuhvatnu dobit.

2.9 Rezervisanja

Rezervisanja za odštetne zahtjeve po sudskim sporovima se priznaju kada:

- Banka ima važeću zakonsku ili ugovorenu obavezu koja je rezultat prošlih događaja;
- kada je u većoj mjeri vjerovatno da će podmirenje obaveze iziskivati odliv sredstava;
- kada se pouzdano može procijeniti iznos obaveze.

Kada postoji veći broj sličnih obaveza vjerovatnoća da se zahtijeva odliv resursa da bi se namirila obaveza se utvrđuje razmatranjem vrste obaveza kao cjeline. Rezervisanje se priznaje čak i kada je mala vjerovatnoća odliva sredstava u odnosu na stavku uključenu u istu vrstu obaveza.

Rezervisanja se odmjeravaju po sadašnjoj vrijednosti očekivanih izdataka potrebnih za izmirenje obaveze.

Za vanbilansne obaveze rezervacije se formiraju u sljedećim slučajevima:

- ukoliko postoji događaj koji se desio u prošlosti, za koji postoji sadašnja obaveza plaćanja Banke (poziv na plaćanje, i sl.),
- više od 50% je vjerovatno da će Banka morati izmiriti obaveze i
- ukoliko je moguće pouzdano procijeniti iznos obaveze koja predstavlja gubitak i u jednakom iznosu formirati rezervacije.

2. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)**2.10 Nekretnine i oprema**

Nekretnine i oprema početno se iskazuju po trošku nabavke umanjenom za ispravku vrijednosti i akumulirane gubitke od umanjenja vrijednosti. Trošak nabavke obuhvata nabavnu cijenu i sve troškove direktno povezane s dovođenjem sredstva u radno stanje za namjeravanu upotrebu. Troškovi tekućeg održavanja i popravaka, zamjene te investicijskog održavanja manjeg obima priznaju se kao rashod kad su nastali. Troškovi značajnih investicijskih održavanja i zamjene se kapitaliziraju. Dobici i gubici temeljem rashodovanja ili otuđenja dugotrajne materijalne imovine iskazuju se u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti u periodu u kojem su nastali.

Nekretnine u izgradnji iskazane su po trošku nabavke umanjenom za eventualne gubitke od umanjenja. Obračun amortizacije započinje u trenutku u kojem je sredstvo spremno za namjeravanu upotrebu. Amortizacija se obračunava linearnom metodom na temelju procijenjenog vijeka upotrebe sredstva.

Procijenjene stope amortizacije bile su kao što slijedi:

	2015.	2014.
	%	%
Zgrade	1,3 – 2,0%	1,3 – 2,0%
Računari	20,0 – 33,3%	20,0 – 33,3%
Motorna vozila	15,5%	15,5%
Ostala imovina	7,0 – 33,3%	7,0 – 33,3%

Umanjenja

Na svaki datum izvještaja o finansijskom položaju Banka preispituje knjigovodstvene iznose svojih nekretnina, postrojenja i opreme da bi utvrdilo postoje li naznake da je došlo do gubitaka uslijed umanjenja vrijednosti navedene imovine. Ako postoje takve naznake, procjenjuje se nadoknadiivi iznos sredstva da bi se mogao utvrditi eventualni gubitak nastao umanjnjem.

Nadoknadiiva vrijednost je neto prodajna cijena ili vrijednost u upotrebi, zavisno od toga koja je viša. Za potrebe procjene vrijednosti u upotrebi, procijenjeni budući novčani tokovi diskontuju se do sadašnje vrijednosti primjenom diskontne stope prije oporezivanja koja odražava sadašnju tržišnu procjenu vremenske vrijednosti novca i rizike specifične za to sredstvo.

Ako je procijenjen nadoknadiivi iznos sredstva manji od knjigovodstvenog iznosa, onda se knjigovodstveni iznos tog sredstva umanjuje do nadoknadiivog iznosa. Gubici od umanjenja vrijednosti priznaju se odmah kao rashod, osim ako sredstvo nije zemljište ili zgrada koje se ne koristi kao investicijska nekretnina koja je iskazana po revalorizovanom iznosu, u kojem slučaju se gubitak od umanjenja iskazuje kao smanjenje vrijednosti nastalo revalorizacijom sredstva.

Kod naknadnog poništenja gubitka od umanjenja vrijednosti, knjigovodstveni iznos sredstva povećava se do revidiranog procijenjenog nadoknadiivog iznosa toga sredstva, pri čemu veća knjigovodstvena vrijednost ne premašuje knjigovodstvenu vrijednost koja bi bila utvrđena da u prethodnim godinama nije bilo priznatih gubitaka na tom sredstvu uslijed umanjenja vrijednosti. Poništenje gubitka od umanjenja vrijednosti odmah se priznaje kao prihod, osim ako se predmetno sredstvo ne iskazuje po procijenjenoj vrijednosti, u kojem slučaju se poništenje gubitka od umanjenja vrijednosti iskazuje kao povećanje uslijed revalorizacije.

2.11 Nematerijalna imovina**(a) Licence**

Stecene licence za kompjuterski softver se iskazuju po historijskoj nabavnoj vrijednosti. Amortizacija se obračunava primjenom proporcionalne metode kako bi se troškovi licenci raspodijelili u toku njihovog procijenjenog vijeka upotrebe.

2. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

2.11 Nematerijalna imovina (nastavak)

(b) Računarski softver

Stečene licence računarskih softvera kapitalizuju se u iznosu troškova nastalih u sticanju i stavljanju u upotrebu softvera. Ovi troškovi se amortizuju tokom njihovog procijenjenog vijeka upotrebe.

Izdaci vezani za razvoj i održavanje kompjuterskih softverskih programa priznaju se kao trošak u periodu kada nastanu. Izdaci direktno povezani sa identifikovanim i unikatnim softverskim proizvodima koje kontroliše Banka i koji će vjerovatno generisati ekonomsku korist veću od troškova duže od godinu dana priznaju se kao nematerijalna ulaganja. Direktni troškovi obuhvataju troškove radne snage tima koji je razvio softver, kao i odgovarajući dio pripadajućih režijskih troškova.

Amortizacija se obračunava na svu nematerijalnu imovinu, osim imovine u pripremi, prema linearnoj metodi kako bi se otpisao trošak nabave imovine kroz njezin procijenjeni vijek trajanja. Sljedeći procijenjeni korisni vijekovi se koriste:

Softver i licence 5 godina

Metoda amortizacije i procijenjeni korisni vijek pregledaju se i korigiraju, ukoliko je potrebno, na svaki datum bilansa.

2.12 Troškovi zaposlenih

Kratkoročna primanja zaposlenih

Za račun zaposlenih, Banka uplaćuje penziona i zdravstveno osiguranje koje se obračunava na bruto plate, kao i pripadajuće poreze po ovom osnovu za koje je osnovica neto plaća. Ovi se doprinosi uplaćuju na račun relevantnih državnih fondova prema važećoj zakonskoj regulativi i propisima, tokom cijele godine. Naknada za topli obrok i transport kao i regres za godišnji odmor se obračunavaju i plaćaju u skladu sa lokalnom zakonskom regulativom. Ovi se troškovi priznaju u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti u periodu u kojem su nastali troškovi zaposlenih.

Obaveze za doprinose za penziona fondove s propisanim iznosom doprinosa priznaju se kao trošak u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti perioda u kojem su nastali.

Dugoročna primanja zaposlenih: otpremnine za penzije i bonusi za prijevremeno penzionisanje

Banka isplaćuje otpremnine u slučaju penzionisanja u visini od minimalno tri prosječne plate zaposlenog u FBiH izračunate od strane Federalnog Biroa za Statistiku ili tri plate isplaćene u Banci u periodu od posljednja tri mjeseca, u zavisnosti šta je povoljnije za zaposlenog.

Obaveze i troškovi se određuju pomoću metode projektovanja po jedinici prava. Ova metoda polazi od toga da svaki period službe dovodi do stvaranja dodatne jedinice prava na naknadu i svaka jedinica se odvojeno mjeri da bi se izračunala konačna obaveza. Obaveza se iskazuje u sadašnjoj vrijednosti budućih novčanih tokova koristeći diskontnu stopu koja odgovara kamatnoj stopi državnih obveznica.

2.13 Dionički kapital

Dionički kapital

Dionički kapital obuhvata redovne dionice i izražava se u BAM po nominalnoj vrijednosti.

Dividende

Dividende na redovne dionice priznaju se kao obaveza u periodu u kojem su odobrene od strane dioničara Banke.

2. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

2.14 Zakonske rezerve

Zakonske rezerve su kreirane u skladu sa Zakonom o privrednim društvima Federacije Bosne i Hercegovine koji zahtijeva da se 10% dobiti godine prenosi u zakonske rezerve dok one ne dosegnu 25% dioničkog kapitala. Ako rezerve do kraja pete poslovne godine ne dostignu visinu od 25% dioničkog kapitala, za petu i naredne poslovne godine dioničko društvo je obavezno povećati prijenos u rezerve na 20% godišnje dobiti sve dok rezerve ne dosegnu iznos od 25% dioničkog kapitala. Zakonske rezerve mogu se koristiti za pokriće gubitka sadašnje i prošlih godina.

2.15 Vanbilansne preuzete i potencijalne obaveze

U okviru redovnog poslovanja, Banka sklapa ugovore kojima preuzima vanbilansne finansijske obaveze i koje vodi u vanbilansnoj evidenciji, a koje prvenstveno obuhvataju garancije, akreditive i odobreno a ne iskorišteno finansiranje klijenata. Banka navedene preuzete finansijske obaveze iskazuje u izvještaju o finansijskom položaju ako i kad iste postanu plative.

2.16 Sredstva u ime i za račun trećih osoba

Banka upravlja sredstvima u ime i za račun pravnih osoba i građana. Navedena sredstva ne čine dio imovine Banke te su stoga isključena iz njezinog bilansa. Za pružene usluge Banka ostvaruje naknadu.

2.17 Transakcije sa povezanim licima

Prema definiciji MRS 24 povezane strane su strane koje predstavljaju:

- društva koja direktno ili indirektno putem jednog ili više posrednika kontrolišu izvještajno društvo ili su pod njegovom kontrolom, odnosno koja izvještajno društvo kontroliše zajedno s drugim subjektima;
- pridružena društva u kojima Banka ima značajan uticaj, a koja nisu ni povezano lice, niti zajedničko ulaganje investitora;
- fizičke osobe koje direktno ili indirektno imaju pravo glasa u Banci koje im omogućava značajan uticaj na Banku, kao i bilo koji drugi subjekt za koji se očekuje da će uticati ili biti pod uticajem povezane osobe u poslovanju sa Bankom;
- rukovodioci na ključnim položajima, odnosno osobe koje imaju ovlaštenja i odgovornosti za planiranje, usmjeravanje i kontrolisanje aktivnosti Banke, uključujući direktore i ključno rukovodstvo.

Prilikom posmatranja svake moguće transakcije sa povezanom stranom pažnja je usmjerena na suštinu odnosa, a ne samo na pravni oblik (Napomena 29).

3. Upravljanje finansijskim rizikom

3.1 Strategija korištenja finansijskih instrumenata

Funkcija upravljanja rizicima uzima u obzir finansijski rizik, operativni rizik i pravni rizik. Finansijski rizik obuhvata tržišni rizik (uključujući valutni rizik, rizik profitne marže i druge rizike promjena cijena), kreditni rizik i rizik likvidnosti.

Upravljanje rizikom vrše odjeli nadležni za pojedine rizike koji postoje u okviru Banke prema politikama koje je odobrila Uprava.

Banka je uspostavila sistem upravljanja kreditnim rizikom usvajanjem politika i procedura za analizu, koncentraciju i diversifikaciju kreditnog rizika unutar Sektora za upravljanje kreditnim i tržišnim rizikom. Također Banka ima usvojene procedure za praćenje rizika likvidnosti unutar Sektora sredstava i finansijskih institucija, dok Odjel za operativni rizik i informacijsku sigurnost i interne kontrole prati i procjenjuje razinu operativnog rizika Banke.

Uprava je odgovorna za uspostavljanje i nadzor okvira upravljanja finansijskim rizikom Banke.

Proces upravljanja i kontrole rizicima se na vrijeme prilagođavaju promjenama u operativnom okruženju.

3.2 Kreditni rizik

Kreditni rizik odnosi se na nemogućnosti druge strane da podmiri svoje ugovorne obaveze što rezultira finansijskim gubitkom Banke. Banka je usvojila politiku da posluje samo sa kreditno pouzdanim strankama i da obezbijedi dovoljno kolaterala, gdje se pokaže kao potrebno, kao sredstvo za umanjene rizika i finansijskih gubitaka.

Maksimalna izloženost kreditnom riziku Banke se ogleda u knjigovodstvenoj vrijednosti finansijskih sredstava u izvještaju o finansijskoj poziciji. Za garancije i potencijalne obaveze, maksimalna izloženost kreditnom riziku je iznos obaveze.

Upravljanje kreditnim rizikom i politike rezervisanja i umanjenja vrijednosti

Izlaganje Banke kreditnom riziku/riziku finansiranja mora biti pokriveno odgovarajućim kolateralom, u skladu sa zakonskim propisima i internim aktom. Vrste kolaterala prihvatljivog za Banku, kao i odnos vrijednosti kolaterala i kredita/finansiranja ili garancije utvrđeni su Procedurom o upravljanju kolateralima.

Kako bi diversificirala rizik i minimizirala koncentraciju kreditnog rizika Banka fokusira finansijske aktivnosti na što veći broj komitenata, sa manjim iznosima.

Banka vodi računa o disperziji rizika prema pojedinim regijama i djelatnostima, nastojeći usmjeravati plasmane u sve privredne grane:

- građanima i samostalnim poduzetnicima,
- individualnim poljoprivrednim proizvođačima,
- privrednim društvima iz trgovinske djelatnosti,
- privrednim društvima iz industrijske djelatnosti,
- privrednim društvima iz ostalih djelatnosti (turizam, ugostiteljstvo i sl.),
- bankama i finansijskim institucijama.

3. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)

3.2 Kreditni rizik (nastavak)

Komiteet za finansiranje i investicije Banke ili organizacioni dio kome Komitet da ovlaštenje odlučuje o odobravanju pojedinačnog finansiranja ili garancije fizičkih i pravnih lica zbog kojih nastaje ili se povećava izloženost Banke kreditnom riziku/riziku finansiranja/ iz osnova:

- svakog pravnog posla čijom vrijednošću dolazi do izloženosti Banke prema pojedinačnom korisniku ili grupi povezanih lica,
- svakog pravnog posla zbog kojeg bi nastala ili se povećala izloženost Banke prema pojedinačnom korisniku ili grupi povezanih lica.

Izuzetak predstavljaju finansiranja do iznosa 25.000 BAM gdje nadležnost o odobravanju pojedinačnog finansiranja za fizička lica ima rukovodilac filijale. Pojedinačne filijale imaju različite limite.

Pojedinačna finansiranja koja prelaze iznos od 4.000.000 BAM i finansiranja skupina povezanih lica, su predmet odobrenja od strane Nadzornog odbora Banke.

Odluka o izlaganju Banke kreditnom riziku/riziku finansiranja prema licima povezanim sa Bankom vrši se u skladu sa Posebnim politikama sa procedurama za poslovanja sa licima povezanim sa Bankom.

Odobrovanje kredita zaposlenim Banke vrši se u skladu sa Politikama i procedurama finansiranja zaposlenih Banke.

Funkcija upravljanja kreditnim rizikom je odvojena od svakodnevnih poslova vezanih za odnose sa klijentima i poslove kreditiranja / finansiranja. Sektor za upravljanje kreditnim i tržišnim rizikom vrši procjenu kreditnog rizika svakog pojedinačnog zahtjeva za finansiranje pravnih lica, kao i za zahtjeve preko 25.000 BAM sektora za poslovanje sa stanovništvom. Za iznose od 10.000-25.000 BAM Sektor za upravljanje kreditnim i tržišnim rizikom radi naknadnu ocjenu visine kreditnog rizika uz određivanje slučajnog uzorka veličine 1/3 predmeta od ukupnog broja odobrenih predmeta od strane rukovodioca filijale.

Sektor za upravljanje kreditnim i tržišnim rizicima treba da prati limite, odnosno maksimalni nivo eksponiranja, u odnosu na pojedinačne klijente prema pojedinačnom korisniku ili grupi povezanih lica u momentu odobrenja finansiranja u skladu sa zakonskim zahtjevima kao što je dato u nastavku:

- Dozvoljeno izlaganje kreditnom riziku bez kolaterala (iznos u BAM) = Osnovni kapital banke kapitala x 5%;
- Veliko izlaganje kreditnom riziku-VIKR (iznos u BAM) = Osnovni kapital banke x 15%;
- Dozvoljeno izlaganje kreditnom riziku bez prvoklasnog kolaterala (iznos u BAM) = Osnovni kapital banke x 25%;
- Najveća izloženost kreditnom riziku-NIKR (iznos u BAM) = Osnovni kapital banke x 40%;
- Zbir velikih izlaganja kreditnom riziku-ZVIKR (iznos u BAM) = Osnovni kapital banke x 300%.

Sektor za strateško planiranje, finansijsku kontrolu i opće računovodstvo kvartalno izvještava Upravu banke o nastanku izloženosti preko limita definiranim članovima 4, 5, 6, 7, 8, 9 Programa, politika i procedura za osiguranje diversifikacije i koncentracije rizika finansiranja nakon izvršenih računovodstvenih knjiženja koja su imala za posljedicu smanjenje kapitala. Uprava Banke daje smjernice za otklanjanje eventualnih prekoračenja, te ravnomjerniju raspodjelu, upravljanje i kontrolu postojećih i potencijalnih izlaganja Banke.

Izloženost kreditnom riziku / riziku finansiranja / mora biti pokrivena adekvatnim kolateralom, u skladu sa pravnim i internim propisima. Tipovi kolaterala prihvatljivih za Banku, kao i odnos između vrijednosti kolaterala i iznosa kredita / finansiranja ili garancije su definisani Odlukom o definiciji, procjeni i tretmanu nad kolateralima.

3. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)

3.2 Kreditni rizik (nastavak)

Obezvrijeđena finansiranja su ona za koja Banka utvrdi da nije vjerovatno da će moći da naplati svu dospjelu glavicu i profitnu maržu prema odredbama ugovora o finansiranju komitenata.

Pojedinačno obezvrijeđena sredstva su ona sredstva za koja je pojedinačno procijenjeno da su obezvrijeđena i za koja su priznati procijenjeni gubici.

Banka vrši ispravku vrijednosti potraživanja koja predstavljaju procjenu Banke o nastalim gubicima u svom portfoliju finansiranja.

Klasifikacija potraživanja se zasniva na analizi kašnjenja u izmirivanju obaveza i indikatora povrata. U slučaju pojedinačne ispravke vrijednosti finansiranja klijenata, budući procijenjeni tokovi gotovine se diskontuju u skladu sa zahtjevima MRS 39 kako bi se došlo do odgovarajućeg iznosa ispravke vrijednosti.

Proces obračuna rezervi prolazi kroz nekoliko faza. Klasifikacijski prijedlog dobijen sistemskim pregledom Sektora za upravljanje kreditnim i tržišnim rizikom vrši prvi set kontrola.

Izvještaj se dalje prosljeđuje Sektoru za poslovanje sa pravnim licima i Sektoru za poslovanje sa stanovništvom za ocjenu klasifikacije i dostavljanje dokaza o očekivanim budućim tokovima.

Sektor za upravljanje kreditnim i tržišnim rizikom nakon dostavljenih dokaza o očekivanim budućim novčanim tokovima i komentara kreira finalni prijedlog nivoa rezervi i klasifikacije za tekući mjesec.

Uprava Banke razmatra dostavljena obrazloženja Sektora za upravljanje kreditnim i tržišnim rizikom, komentare Sektora za poslovanje sa pravnim licima, i Sektora za poslovanje sa stanovništvom i donosi konačnu odluku o nivou rezervi za taj mjesec.

Sektor za finansijsku kontrolu, strateško planiranje i opće računovodstvo radi knjiženje rezervacija umanjenja vrijednosti, na osnovu dostavljenog konačnog izvještaja o nivou potrebnih rezervi za tekući mjesec.

3. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)**3.2 Kreditni rizik (nastavak)**

Sljedeća tabela prikazuje maksimalnu izloženost kreditnom riziku stavkama iz izvještaja o finansijskom položaju:

31. decembar 2015.	Bruto izloženost	Pojedinačno umanjena imovina	Kolektivno umanjena imovina	Neto maksimalna izloženost
Novac i sredstva kod banaka	149.989	-	(4)	149.985
Obavezna rezerva kod Centralne banke BiH	33.680	-	-	33.680
Plasmani bankama	42.479	-	-	42.479
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	64	-	(15)	49
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti ili gubitka	557	-	-	557
Finansiranje klijenata	470.914	(8.861)	(8.023)	454.030
Ostala aktiva	1.693	(27)	(104)	1.562
Ukupno	699.376	(8.888)	(8.146)	682.342
31. decembar 2014.				
Novac i sredstva kod banaka	144.546	-	(16)	144.530
Obavezna rezerva kod Centralne banke BiH	33.138	-	-	33.138
Plasmani bankama	61.975	-	(3)	61.972
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	60	-	(13)	47
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti ili gubitka	598	-	-	598
Finansiranje klijenata	392.602	(6.474)	(7.454)	378.674
Ostala aktiva	1.300	(20)	(47)	1.233
Ukupno	634.219	(6.494)	(7.533)	620.192

3. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)

3.2 Kreditni rizik (nastavak)

Tabela u nastavku prikazuje bruto iznos imovine izložene kreditnom riziku za svaku kategoriju rezervisanja Banke, zajedno s povezanim iznosom umanjenja vrijednosti. Problematična imovina je ona gdje dužnik kasni više od 90 dana u materijalno značajnom iznosu ili gdje je izvršeno restrukturiranje potraživanja uslijed pogoršanja finansijskog stanja dužnika, uz umanjenje glavnice, profitne marže ili naknade ili produženja roka vraćanja istih. Ukoliko dužnik kasni više od 90 dana a iznos nije materijalno značajan, takva imovina prikazuje se u okviru problematične imovine za potrebe izvještavanja.

31. decembar 2015.	Bruto iznos	Umanjenje vrijednosti	Neto iznos
Neproblematična imovina	606.092	(4.216)	601.876
Problematična imovina	57.290	(12.672)	44.618
	663.382	(16.888)	646.494

31. decembar 2014.

Neproblematična imovina	537.758	(4.327)	533.431
Problematična imovina	61.366	(9.621)	51.745
	599.124	(13.948)	585.176

Izloženost kreditnom riziku od finansiranja klijenata i plasmana kod banaka, isključujući obaveznu rezervu, prema rejtingu je kako slijedi:

	Banke		Privreda		Stanovništvo		Ukupno	
	Bruto	Umanjenje vrijednosti						
31. decembar 2015.								
Bez rejtinga	192.468	(4)	-	-	-	-	192.468	(4)
Neproblema tična imovina	-	-	251.406	(3.024)	162.218	(1.188)	413.624	(4.212)
Problematič na imovina	-	-	46.450	(8.994)	10.840	(3.678)	57.290	(12.672)
Ukupno	192.468	(4)	297.856	(12.018)	173.058	(4.866)	663.382	(16.888)
Ukupno (neto)	192.464		285.838		168.192		646.494	
	Bruto	Umanjenje vrijednosti						
31. decembar 2014.								
Bez rejtinga	206.522	(20)	-	-	-	-	206.522	(20)
Neproblema tična imovina	-	-	194.667	(2.612)	136.569	(1.695)	331.236	(4.307)
Problematič na imovina	-	-	51.207	(6.663)	10.159	(2.958)	61.366	(9.621)
Ukupno	206.522	(20)	245.874	(9.275)	146.728	(4.653)	599.124	(13.948)
Ukupno (neto)	206.502		236.599		142.075		585.176	

3. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)**3.2 Kreditni rizik (nastavak)****Gubici zbog umanjenja vrijednosti i politika rezervisanja**

Obezvrijeđena finansiranja su ona za koja Banka utvrdi da nije vjerovatno da će moći da naplati svu dospjelu glavnicu i profitnu maržu prema odredbama ugovora o finansiranju komitenata.

Pojedinačno obezvrijeđena sredstva su ona sredstva za koja je pojedinačno procijenjeno da su obezvrijeđena i za koja su priznati procijenjeni gubici.

Banka vrši ispravku vrijednosti potraživanja koja predstavljaju procjenu Banke o nastalim gubicima u svom portfoliju finansiranja.

Klasifikacija potraživanja se zasniva na analizi kašnjenja u izmirivanju obaveza i indikatora povrata. U slučaju pojedinačne ispravke vrijednosti finansiranja klijenata, budući procijenjeni tokovi gotovine se diskontuju u skladu sa zahtjevima MRS 39 kako bi se došlo do odgovarajućeg iznosa ispravke vrijednosti.

Finansiranja klijenata umanjena za rezervisanja su prikazana u tabeli ispod:

	Ukupna potraživanja po finansiranju klijenata	Umanjenje vrijednosti	Neto potraživanja po finansiranju klijenata
31. decembar 2015.			
Portfolio rezervisanja za rizik - grupno	421.395	(8.023)	413.372
Pojedinačna rezervisanja za rizik - individualno	49.519	(8.861)	40.658
	470.914	(16.884)	454.030
31. decembar 2014.			
Portfolio rezervisanja za rizik - grupno	337.801	(7.454)	330.347
Pojedinačna rezervisanja za rizik - individualno	54.801	(6.474)	48.327
	392.602	(13.928)	378.674

U tabeli iznad, portfolio rezervisanja za rizik – grupno uključuju ispravke vrijednosti za neproblematične i problematične dužnike koji se analiziraju na grupnoj osnovi.

Kolateral

Banka, u cilju minimiziranja rizika u poslovanju finansiranja klijenata koristi Proceduru upravljanja kolaterala te za naplatu svojih potraživanja uzima jedan ili više sljedećih instrumenata:

- Novčani depozit,
- Založno pravo na nepokretne stvari,
- Založno pravo na pokretne stvari,
- Založno pravo na zalihe,
- Garancije banaka i korporativne garancije,
- Ustupanje potraživanja –cesija,
- Vrijednosni papiri,
- Polica osiguranja potraživanja,
- Jamstva fizičkih i pravnih lica, države BiH, FBiH i jedinica lokalne uprave.

Procjena fer vrijednosti umanjenih sredstava je zasnovana na vrijednosti instrumenta obezbjeđenja procijenjenog u trenutku zaduživanja i ažurira se periodično u skladu sa Procedurom upravljanja kolateralima. U svrhu izračun ispravki vrijednosti (umanjenja vrijednosti) Banka koristi samo novčane depozite, te založna prava na nepokretne i pokretne stvari.

3. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)**3.2 Kreditni rizik (nastavak)**

Izloženosti od finansiranja i kolaterali:

	Stanovništvo		Pravna lica		Ukupno	
	Maksimalna izloženost riziku finansiranja klijenata	Fer vrijednost kolaterala	Maksimalna izloženost riziku finansiranja klijenata	Fer vrijednost kolaterala	Maksimalna izloženost riziku finansiranja klijenata	Fer vrijednost kolaterala
31. decembar 2015.						
Neproblematično	161.030	49.466	248.382	217.581	409.412	267.047
Problematično	7.162	5.461	37.456	37.888	44.618	43.349
Izloženost, neto	168.192	54.927	285.838	255.469	454.030	310.396
31. decembar 2014.						
Neproblematično	134.874	68.953	192.055	209.109	326.929	278.062
Problematično	7.201	11.091	44.544	66.068	51.745	77.159
Izloženost, neto	142.075	80.044	236.599	275.177	378.674	355.221

U tabeli iznad, neproblematično se odnosi na dužnike koji se analiziraju na grupnoj osnovi i ne kasne više od 90 dana, dok se problematično odnosi na dužnike koji su u statusu neizmirenja obaveza (grupna i pojedinačna procjena).

Dospijeće i umanjnje vrijednosti potraživanja, koja obuhvataju finansiranja komitentima, može se prikazati kako slijedi:

	Stanovništvo	Pravna lica	Ukupno
31. decembar 2015.			
Nedospjela potraživanja čija vrijednost nije umanjena	163.652	249.871	413.523
Dospjela potraživanja čija vrijednost nije umanjena	135	317	452
Potraživanja za koja je umanjena vrijednost, bruto	9.271	47.668	56.939
Umanjenje vrijednosti – grupno i individualno	(4.866)	(12.018)	(16.884)
	168.192	285.838	454.030
31. decembar 2014.			
Nedospjela potraživanja čija vrijednost nije umanjena	137.530	191.858	329.388
Dospjela potraživanja čija vrijednost nije umanjena	586	1.433	2.019
Potraživanja za koja je umanjena vrijednost, bruto	8.612	52.583	61.195
Umanjenje vrijednosti – grupno i individualno	(4.653)	(9.275)	(13.928)
	142.075	236.599	378.674

Tokom 2015 god. Banka je promijenila metodologiju obračuna ispravke vrijednosti na način da se za sve klijente koji imaju punu pokrivenost instrumentom obezbjeđenja računa ispravka vrijednosti primjenom statističkog podatka minimalne stope koji je na dan obračuna 31.12.2015. bio 0,12% za klijente koji nisu u statusu neizmirenja obaveza, te 2,39% za klijente koji su u statusu neizmirenja obaveza. Statistički podatak predstavlja prosjek odnosa ispravke vrijednosti i izloženosti na dijelu portfolija koji se smatra rizikom sličnim sa onim na koji se procenat primjenjuje, izračunatog na bazi 13 prethodnih perioda. Ovaj procenat se počeo primjenjivati od 30. juna 2015. godine.

3. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)**3.2 Kreditni rizik (nastavak)**

Starosna struktura potraživanja po finansiranju, dospjelih i nedospjelih, a za koje nije ili je izvršeno umanjeње vrijednosti na dan 31. decembra 2015. godine, je kako slijedi (obuhvaćena su finansiranja komitentima):

	Nedospjela potraživanja čija vrijednost nije umanjena	Dospjela potraživanja čija vrijednost nije umanjena	Potraživanja za koja je umanjena vrijednost	Umanjenje vrijednosti – grupno i individualno	Ukupno
Pravna lica					
Nema kašnjenja	235.558	136	17.034	(3.788)	248.940
Do 30 dana	6.842	53	4.791	(1.705)	9.981
Od 30 do 90 dana	8.806	103	765	(148)	9.526
Preko 90 dana	1.372	25	22.371	(6.377)	17.391
Ukupno	252.578	317	44.961	(12.018)	285.838
Stanovništvo					
Nema kašnjenja	143.545	38	126	(1.097)	142.612
Do 30 dana	14.871	53	-	(149)	14.775
Od 30 do 90 dana	3.934	11	-	(28)	3.917
Preko 90 dana	6.016	32	4.432	(3.592)	6.888
Ukupno	168.366	134	4.558	(4.866)	168.192
Sveukupno	420.944	451	49.519	(16.884)	454.030

Analiza na dan 31. decembar 2014. godine može se prikazati kako slijedi:

	Nedospjela potraživanja čija vrijednost nije umanjena	Dospjela potraživanja čija vrijednost nije umanjena	Potraživanja za koja je umanjena vrijednost	Umanjenje vrijednosti – grupno i individualno	Ukupno
Pravna lica					
Nema kašnjenja	181.601	304	29.965	(3.941)	207.929
Do 30 dana	8.464	490	1.330	(87)	10.197
Od 30 do 90 dana	3.451	358	46	(46)	3.809
Preko 90 dana	956	281	18.628	(5.201)	14.664
Ukupno	194.472	1.433	49.969	(9.275)	236.599
Stanovništvo					
Nema kašnjenja	118.095	35	-	(1.466)	116.664
Do 30 dana	14.386	81	-	(186)	14.281
Od 30 do 90 dana	3.930	41	-	(43)	3.928
Preko 90 dana	4.900	428	4.832	(2.598)	7.202
Ukupno	141.311	585	4.832	(4.653)	142.075
Sveukupno	335.783	2.018	54.801	(13.928)	378.674

3. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)**3.2 Kreditni rizik (nastavak)**

Banka prati koncentraciju kreditnog rizika po privrednim granama i geografskim lokacijama. Koncentracija rizika u neto iznosima bilansne izloženosti po privrednim granama je kako slijedi:

Koncentracija rizika po privrednim sektorima	2015.		2014.	
	'000 BAM	%	'000 BAM	%
Trgovina	115.626	25,47%	84.266	22,25%
Proizvodnja	86.786	19,11%	79.377	20,96%
Građevinarstvo	28.954	6,38%	29.837	7,88%
Transport i komunikacije	14.400	3,17%	14.725	3,89%
Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov	6.784	1,49%	6.832	1,80%
Nekretnine	10.773	2,37%	6.056	1,60%
Turizam	1.751	0,39%	886	0,23%
Školstvo i ostale javne usluge	1.406	0,31%	287	0,08%
Finansijske institucije	3	0,00%	1	0,00%
Ostalo	19.355	4,26%	14.332	3,78%
Ukupno preduzeća	285.838	62,96%	236.599	62,48%
Stambeni	115.063	25,34%	96.654	25,52%
Ostalo	48.865	10,76%	41.317	10,91%
Samostalne zanatske radnje	4.264	0,94%	4.104	1,08%
Ukupno stanovništvo	168.192	37,04%	142.075	37,52%
Ukupno	454.030	100,00%	378.674	100,00%

Struktura finansiranja klijenata se redovno nadgleda od strane Sektora za upravljanje kreditnim i tržišnim rizikom kao i Odbora za finansiranja u cilju prepoznavanja mogućih događaja koji bi mogli imati veliki utjecaj na portfolio finansiranja klijenata (uobičajeni rizični faktori) i ukoliko je potrebno ublažiti izloženost Banke prema određenim sektorima u ekonomiji.

Finansiranja su odobrena klijentima u Bosni i Hercegovini.

3. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)

3.2 Kreditni rizik (nastavak)

Reprogrami i restrukturiranja

Restrukturirana imovina predstavlja imovinu koja je refinansirana, reprogramirana ili na neki drugi način konvertovana, odnosno imovina kod koje su, zbog korisnikovih promijenjenih uslova i otplatnih sposobnosti, odnosno zbog njegove nemogućnosti otplate prema inicijalno ugovorenom planu ili zbog izmijenjene (na niže) tekuće tržišne stope, ranije ugovoreni rokovi (rok ili otplatni plan) i/ili drugi uslovi naknadno promijenjeni kako bi Banka korisniku omogućila lakše servisiranje obaveza, a što je sigurnije i za Banku. Odluku o restrukturiranju obaveza klijenta donosi Komitet za finansiranje i investicije.

Reprogramirana i restrukturirana finansiranja na dan 31. decembra 2015. i 2014. godine data su u nastavku:

	Broj ponovno ugovorenih finansiranja klijenata	Vrijednost
31. decembar 2015.		
Pravna lica	29	11.285
Fizička lica i poduzetnici	18	562
	47	11.847
31. decembar 2014.		
Pravna lica	75	52.457
Fizička lica i poduzetnici	43	973
Ukupno	118	53.430

Intenzivno praćenje klijenata

Za klijente čiji plasmani još ne ispunjavaju uslove za prijenos u nekvalitetnu aktivu, a zahtijevaju pažljivu obradu i praćenje poslovanja, Banka uvodi intenzivno praćenje. Takve klijente Banka zbog različitih uzroka u poslovanju (značajan obim plasmana, izrazito negativan trend poslovanja, povećanje zaduženosti, utvrđivanje adekvatnosti kapitala klijenta, neplaćanje ili neredovno plaćanje obaveza) uvrštava na listu za intenzivno praćenje. Inicijativa za uvrštavanje određenog klijenta na listu za intenzivno praćenje dolazi od poslovnih dijelova Banke, a donošenje odluke o uvrštavanju klijenata na listu za intenzivno praćenje je u nadležnosti Uprave Banke. Intenzivno praćenje znači da praćenje klijenata ostaje u poslovnom djelu Banke, a u njegovu obradu se uključuju zaposlenici Odjeljenja za praćenje naplate problematičnih potraživanja i reprogramiranje i po potrebi i zaposlenici Službe pravnih poslova.

Intenzivno praćenje klijenata prestaje u sljedećim slučajevima:

- razrješenjem svih plasmana Banke prema klijentu (naplatom ili otpisom),
- donošenjem odluke Komiteta za finansiranje i investicije Banke o prijenosu potraživanja klijenata u Odjeljenje za praćenje naplate problematičnih potraživanja i reprogramiranje (u slučaju neispunjavanja strategije, odnosno daljeg pogoršanja položaja),
- pokretanjem stečajnog postupka nad komitentom,
- u drugim slučajevima kada rukovodstvo Banke donese odluku o prestanku intenzivnog praćenja komitenta.

3. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)

3.3 Tržišni rizik

Banka je izložena tržišnom riziku koji predstavlja rizik da će dolaziti do promjena fer vrijednosti budućih novčanih tokova finansijskog instrumenta uslijed promjena cijena na tržištu. Tržišni rizik proističe iz otvorenih pozicija po osnovu profitne marže, valuta i kapitalnih proizvoda, koji su svi izloženi općim i specifičnim tržišnim kretanjima i promjenama u nivou proizvoljnosti tržišnih stopa i cijena kao što su profitne marže, kurs stranih valuta i cijene kapitala.

Uprava postavlja ograničenja i daje uputstva za praćenje i umanjivanje tržišnog rizika, koje redovno nadgledaju odbori za upravljanje rizikom Banke.

3.4 Valutni rizik

Izloženost valutnom riziku proizlazi iz aktivnosti finansiranja, depozitnih i aktivnosti trgovanja i kontrolira se dnevno, prema zakonskim i interno utvrđenim limitima po pojedinim valutama, te u ukupnom iznosu za sva sredstva i obaveze denominirane u stranu valutu ili vezane za stranu valutu.

Dnevno upravljanje valutnom pozicijom Banke, temeljem zakonske regulative i internih pravila, je odgovornost Sektor sredstava i finansijskih institucija.

U cilju učinkovitijeg upravljanja valutnim rizikom Banka prati ekonomske i druge poslovne promjene u okruženju, radi predviđanja mogućih promjena u aktivnostima vezanim uz strane valute, kursevima i riziku stranih valuta.

3. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)**3.4 Valutni rizik (nastavak)****Koncentracija valutnog rizika imovine i obaveza**

Banka je imala slijedeće značajne valutne pozicije na dan 31. decembra 2015. godine i 31. decembra 2014. godine. Banka ima veliki broj ugovora s valutnom klauzulom. Vrijednost u domaćoj valuti glavnice i profitne marže kod takvih ugovora određuje se kretanjem kursa strane valute.

Na dan 31. decembra 2015.	BAM	EUR	USD	Ostale valute	Ukupno
Finansijska aktiva					
Novac i sredstva kod banaka	109.479	24.159	12.085	4.262	149.985
Obavezna rezerva kod CBBH	33.680				33.680
Plasmani bankama	48	42.055	376	-	42.479
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	28	-	21	-	49
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti ili gubitka	557	-	-	-	557
Finansiranje klijenata	454.030	-	-	-	454.030
Ostala finansijska aktiva	776	783	3	-	1.562
Ukupna finansijska aktiva	598.598	66.997	12.485	4.262	682.342
Finansijske obaveze					
Depoziti banaka	-	52.619	-	-	52.619
Depoziti klijenata	262.920	149.598	12.350	3.788	428.656
Obaveze za primljene pozajmice	18.020	97.791	-	-	115.811
Ostale finansijske obaveze	4.248	5.189	21	1	9.459
Ukupno finansijske obaveze	285.188	305.197	12.371	3.789	606.545
Neto devizna pozicija	313.410	(238.200)	114	473	75.797

3. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)**3.4 Valutni rizik (nastavak)**

Na dan 31. decembra 2014.	BAM	EUR	USD	Ostale valute	Ukupno
Finansijska aktiva					
Novac i sredstva kod banaka	107.712	31.308	2.193	3.317	144.530
Obavezna rezerva kod CBBH	33.138	-	-	-	33.138
Plasmani bankama	33	49.876	12.063	-	61.972
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	28	-	19	-	47
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti ili gubitka	598	-	-	-	598
Finansiranje klijenata	378.674	-	-	-	378.674
Ostala finansijska aktiva	1.134	69	30	-	1.233
Ukupna finansijska aktiva	521.317	81.253	14.305	3.317	620.192
Finansijske obaveze					
Depoziti banaka	-	29.341	-	-	29.341
Depoziti klijenata	215.770	157.779	14.243	2.832	390.624
Obaveze za primljene pozajmice	17.778	97.792	-	-	115.570
Ostale finansijske obaveze	3.578	4.271	34	1	7.884
Ukupno finansijske obaveze	237.126	289.183	14.277	2.833	543.419
Neto devizna pozicija	284.191	(207.930)	28	484	76.773

Razlika u neto deviznoj poziciji u 2015. i 2014. godini proizlazi iz činjenice da su finansiranja sa valutnom klauzulom vezanom za EUR iskazana u poziciji BAM. Obzirom, da pozicije ostalih valuta ne pokazuju značajniju neusklađenost, Banka nije u značajnoj mjeri izložena valutnom riziku.

Analiza osjetljivosti - strane valute

Banka je uglavnom izložena valutama EUR i USD budući da je BAM fiksno vezan za EUR (1 EUR = 1.95583 BAM). Izmjena kursa bi zahtijevala izmjenu zakona i usvajanje od Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine. Značajnija izloženost deviznom riziku je prisutna za valute USD. Analiza osjetljivosti urađena je na bazi 10%-tnog povećanja ili smanjenja kursa USDa u odnosu na domaću valutu.

Promjena rezultata (+/ -)	Efekat USD	
	2015.	2014.
	11	3

Banka uzima izloženost na efektne promjene na prevladavajuće kursne razlike na finansijsku poziciju i novčani tok. Banka prati svoj valutni položaj u odnosu na udovoljavanje regulatornim zahtjevima koje je Agencija za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine definirala kao limite otvorenih pozicija. Banka nastoji sučeliti svoju imovinu i obaveze u stranim valutama kako bi izbjegla izloženost valutnom riziku.

3. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)

3.5 Upravljanje rizikom profitne marže

Poslovanje Banke je pod utjecajem rizika promjene profitnih marži, u onoj mjeri u kojoj aktiva i obaveze koji nose profitnu maržu dopijevaju ili im se mijenjaju profitne marže u različitim trenucima ili u različitim iznosima.

Većina ugovora o finansiranju pravnih i fizičkih lica su inicijalno ugovoreni sa profitnim maržama koje su zasnovane na šestomjesečnom ili jednogodišnjem EURIBOR-u. Uprava mijenja ove marže u skladu sa promjenama na tržištu. Većina ugovora o finansiranju pravih i fizičkih lica imaju ugovorenu klauzulu „ne manje od“ koja štiti Banku od gubitka profita koji bi mogao nastati smanjenjem vrijednosti EURIBOR-a .

Osjetljivost imovine i obaveza na kretanje profitne marže

Tabela u nastavku daje kratak prikaz izloženosti Banke riziku profitne marže na kraju godine. Sredstva i obaveze Banke su u tabeli prikazani po knjigovodstvenoj vrijednosti i kategorizirani po ugovorenom roku dopijeca ili promjene profitne marže, zavisno šta je manje.

Bosna Bank International d.d., Sarajevo
Napomene uz finansijske izvještaje za godinu završenu 31. decembra 2015. godine
(Svi iznosi izraženi su u hiljadama BAM, osim ako nije drugačije naznačeno)

3. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)

3.5 Upravljanje rizikom profitne marže (nastavak)

Na dan 31. decembra 2015.	Bez profitne marže	Manje od 1 mjes.	Od 1 do 3 mjes. do 1 god.	Od 3 mjes. do 1 god.	Od 1 do 5 god.	Preko 5 god.	Ukupno	Fiksna profitna marža
Finansijska aktiva								
Novac i sredstva kod banaka	50.101	99.884	-	-	-	-	149.985	99.884
Obavezna rezerva kod CBBH	-	33.680	-	-	-	-	33.680	33.680
Plasmani kod drugih banaka	-	42.479	-	-	-	-	42.479	42.479
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	49	-	-	-	-	-	49	-
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti/gubitka	557	-	-	-	-	-	557	-
Finansiranje klijenata	10.004	30.685	21.254	108.415	206.392	77.280	454.030	-
Ostala finansijska aktiva	1.562	-	-	-	-	-	1.562	-
Ukupno finansijska aktiva	62.273	206.728	21.254	108.415	206.392	77.280	682.342	176.043
Finansijske obaveze								
Depoziti banaka	-	33.056	-	-	19.563	-	52.619	-
Depoziti klijenata	182.742	6.101	20.285	73.237	143.821	2.470	428.656	114.884
Obaveze za primljene pozajmice	97.792	238	476	2.212	9.625	5.468	115.811	98.775
Ostale finansijske obaveze	9.459	-	-	-	-	-	9.459	-
Ukupno finansijske obaveze	289.993	39.395	20.761	75.449	173.009	7.938	606.545	213.659
Neusklađenost profitne marže	(227.720)	167.333	493	32.966	33.383	69.342	75.797	(37.616)

Bosna Bank International d.d., Sarajevo
Napomene uz finansijske izvještaje za godinu završenu 31. decembra 2015. godine
(Svi iznosi izraženi su u hiljadama BAM, osim ako nije drugačije naznačeno)

3. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)

3-5 Upravljanje rizikom profitne marže (nastavak)

Na dan 31. decembra 2014.	Bez profitne marže	Manje od 1 mjes.	Od 1 do 3 mjes.	Od 3 mjes. do 1 god.	Od 1 do 5 god.	Preko 5 god.	Ukupno	Fiksna profitna marža
Finansijska aktiva								
Novac i sredstva kod banaka	44.696	99.834	-	-	-	-	144.530	99.834
Obavezna rezerva kod CBBH	-	33.138	-	-	-	-	33.138	33.138
Plasmani kod drugih banaka	-	60.978	994	-	-	-	61.972	61.972
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	47	-	-	-	-	-	47	-
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti/gubitka	598	-	-	-	-	-	598	-
Finansiranje klijenata	11.113	27.269	15.019	89.122	170.243	65.908	378.674	-
Ostala finansijska aktiva	1.233	-	-	-	-	-	1.233	-
Ukupno finansijska aktiva	57.687	221.219	16.013	89.122	170.243	65.908	620.192	194.944

Finansijske obeveze

Depoziti banaka	-	9.779	-	-	19.562	-	29.341	-
Depoziti klijenata	171.725	11.997	14.268	68.955	120.782	2.897	390.624	106.505
Obeveze za primljene pozajmice	97.792	193	386	2.007	9.330	5.862	115.570	99.292
Ostale finansijske obeveze	7.884	-	-	-	-	-	7.884	-
Ukupno finansijske obeveze	277.401	21.969	14.654	70.962	149.674	8.759	543.419	205.797
Neusklađenost profitne marže	(219.714)	199.250	1.359	18.160	20.569	57.149	76.773	(10.853)

Analiza osjetljivosti – profitna marža

U zavisnosti od neto zaduženosti u nekom vremenskom periodu, bilo koja promjena profitne marže ima proporcionalan uticaj na rezultat Banke. Izloženost Banke stopama profitnih marži na fiksnu imovinu i obeveze je detaljno prikazana u dijelu koji govori o upravljanju rizikom likvidnosti.

Da su profitne marže na plasmane i depozite bile za 1% više/nije, sa svim ostalim parametrima nepromijenjenim, gubitak bi bio viši/niji za iznos 206 hiljada BAM (2014. godina: 166 hiljade BAM), zbog viših/nizih troškova profitnih marži.

3. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)

3.6 Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti nastaje u finansiranju aktivnosti Banke i u upravljanju pozicijama. Tretirajući rizik likvidnosti Banka konsolidira svoje operacije u skladu sa relevantnim odlukama i internim politikama usmjerenim na održavanje rezervi likvidnosti, harmonizaciju sredstava i obaveza sa indikatorima i limitima likvidnosti.

Banka ima pristup raznolikim izvorima finansiranja. Sredstva se prikupljaju putem velikog broja instrumenata uključujući različite vrste depozita građana i pravnih lica, uzete namjenske kreditne linije/pozajmice i dionički kapital. To povećava fleksibilnost finansiranja, ograničava ovisnost o bilo kojem pojedinačnom izvoru i općenito umanjuje trošak finansiranja.

Banka nastoji održavati ravnotežu između kontinuiteta finansiranja i fleksibilnosti korištenjem obaveza različitih dospjeća. Banka kontinuirano procjenjuje rizik likvidnosti identifikirajući i prateći promjene u finansiranju koje su potrebne za dostizanje poslovnih ciljeva. Nadalje, Banka drži portfolio likvidne imovine kao dio svoje strategije upravljanja rizikom likvidnosti.

Ročnost imovine i obveza te kapitala i rezervi Banke na dan 31. decembra 2015. i 2014. godine prikazana je u tabeli u nastavku na osnovi preostalog ugovornog dospjeća, uz izuzetak vlasničkih udjela raspoloživih za prodaju koji su razvrstani u skladu s njihovom sekundarnom likvidnošću, u periodu dospjeća do jednog mjeseca kao i obavezna rezerva.

3. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)

3.6 Rizik likvidnosti (nastavak)

Na dan 31. decembra 2015.	Manje od 1 mjes.	Od 1 do 3 mjes.	Od 3 mjes. do 1 god.	Od 1 do 5 god.	Preko 5 god.	Ukupno
Finansijska aktiva						
Novac i sredstva kod Banaka	149.985	-	-	-	-	149.985
Obavezna rezerva kod CBBH	33.680	-	-	-	-	33.680
Plasmani kod drugih Banaka	42.479	-	-	-	-	42.479
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	49	-	-	-	-	49
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti/gubitka	557	-	-	-	-	557
Finansiranje klijenata	35.192	22.049	110.920	208.569	77.300	454.030
Ostala finansijska aktiva	1.562	-	-	-	-	1.562
Ukupna finansijska aktiva	263.504	22.049	110.920	208.569	77.300	682.342
Finansijske obaveze						
Depoziti banaka	33.056	-	-	19.563	-	52.619
Depoziti klijenata	188.843	20.285	73.237	143.821	2.470	428.656
Obaveze za primljene Pozajmice	-	-	364	5.907	109.540	115.811
Ostale finansijske obaveze	9.459	-	-	-	-	9.459
Ukupno finansijske obaveze	231.358	20.285	73.601	169.291	112.010	606.545
Neusklađenost ročne strukture	32.146	1.764	37.319	39.278	(34.710)	75.797

3. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)

3.6 Rizik likvidnosti (nastavak)

Na dan 31. decembra 2014.	Manje od 1 mjes.	Od 1 do 3 mjes.	Od 3 mjes. do 1 god.	Od 1 do 5 god.	Preko 5 god.	Ukupno
Finansijska aktiva						
Novac i sredstva kod Banaka	144.530	-	-	-	-	144.530
Obavezna rezerva kod CBBH	33.138	-	-	-	-	33.138
Plasmani kod drugih Banaka	60.978	994	-	-	-	61.972
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	47	-	-	-	-	47
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti/gubitka	598	-	-	-	-	598
Finansiranje clijenata	33.019	15.710	91.533	172.462	65.950	378.674
Ostala finansijska aktiva	1.233	-	-	-	-	1.233
Ukupna finansijska aktiva	273.543	16.704	91.533	172.462	65.950	620.192
Finansijske obaveze						
Depoziti banaka	9.779	-	-	19.562	-	29.341
Depoziti clijenata	183.722	14.268	68.955	120.782	2.897	390.624
Obaveze za primljene Pozajmice	593	-	52	4.331	110.594	115.570
Ostale finansijske obaveze	7.884	-	-	-	-	7.884
Ukupno finansijske obaveze	201.978	14.268	69.007	144.675	113.491	543.419
Neusklađenost ročne strukture	71.565	2.436	22.526	27.787	(47.541)	76.773

3. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)**3.7 Prezentacija finansijskih instrumenata po kategoriji mjerenja**

U svrhu mjerenja, MRS 39 "Finansijski instrumenti: Priznavanje i mjerenje" Banka klasificira finansijska sredstva po sljedećim kategorijama: (a)finansiranje komitenata i potraživanja, (b)finansijska sredstva po fer vrijednosti iskazana kroz dobit ili gubitak i (c)finansijska sredstva namijenjena prodaji. Finansijske obaveze se klasificiraju kao ostale finansijske obaveze.

Slijedeće tabele prikazuju usklađivanje finansijskih sredstava prema navedenim kategorijama mjerenja.

31. decembar 2015.	Finansiranje komitenata i potraživanja	Po fer vrijednosti iskazana kroz dobit ili gubitak	Sredstva namijenjena prodaji	Ukupno
Imovina				
Novac i novčani ekvivalenti	149.985	-	-	149.985
Obavezna rezerva kod Centralne banke	33.680	-	-	33.680
Plasmani bankama	42.479	-	-	42.479
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	-	-	49	49
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti ili gubitka	-	557	-	557
Finansiranje klijenata	454.030	-	-	454.030
Ostala finansijska aktiva	1.562	-	-	1.562
	681.736	557	49	682.342
31. decembar 2014.				
Imovina				
Novac i novčani ekvivalenti	144.530	-	-	144.530
Obavezna rezerva kod Centralne banke	33.138	-	-	33.138
Plasmani bankama	61.972	-	-	61.972
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	-	-	47	47
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti ili gubitka	-	598	-	598
Finansiranje klijenata	378.674	-	-	378.674
Ostale finansijske obaveze	1.233	-	-	1.233
	619.547	598	47	620.192

3. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)

3.8 Procjena fer vrijednosti

Tabela ispod analizira finansijske instrumente iskazane po fer vrijednosti, metodom procjene. Različiti nivoi su definisani na slijedeći način:

- Kotirane cijene (neprilagođene) na aktivnim tržištima za identičnu imovinu i obaveze (Nivo 1), gdje su kotirane cijene stvarne trgovine često na raspolaganju (tj. preko 90% dana trgovanja u godini)
- Inputi osim kotiranih cijena uključenih u nivou 1 koji su vidljivi za imovinu ili obavezu, direktno (kao cijene) ili indirektno (izvedeni iz cijena) (Nivo 2).
- Inputi za imovinu ili obavezu koji se ne zasnivaju na vidljivim podacima tržišta (neuočljivi inputi) (Nivo 3).

Naredna tabela predstavlja finansijsku imovinu i obaveze Banke izmjerene po fer vrijednosti na dan 31. decembar 2015. godine.

	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
<i>Imovina</i>				
Finansijska sredstva:				
- Plasmani bankama	-	42.479	-	42.479
- Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	-	49	-	49
- Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti ili gubitka	-	557	-	557
-Finansiranje klijenata	-	-	454.030	454.030
-Ostala finansijska aktiva	-	-	1.562	1.562
Ukupna sredstva	-	43.085	455.592	498.677

Naredna tabela predstavlja finansijsku imovinu i obaveze Banke izmjerene po fer vrijednosti na dan 31. decembar 2014. godine.

	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
<i>Imovina</i>				
Finansijska sredstva:				
- Plasmani bankama	-	61.972	-	61.972
- Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	-	47	-	47
- Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti ili gubitka	-	598	-	598
-Finansiranje klijenata	-	-	378.674	378.674
- Ostala finansijska aktiva	-	-	1.233	1.233
Ukupna sredstva	-	62.617	379.907	442.524

Fer vrijednost finansijskih instrumenata kojima se trguje na aktivnim tržištima se zasniva na kotiranoj tržišnoj cijeni na datum bilansa stanja. Tržište se smatra aktivnim ukoliko su kotirane cijene lako i redovno dostupne iz razmjene, od dilera, brokera, industrijske grupe, cijene usluga ili regulatorne agencije, i te cijene predstavljaju stvarne i redovne transakcije na tržištu na osnovu principa van dohvata ruke. Kotirana tržišna cijena korištena za finansijska sredstva u posjedu Banka je trenutna kupovna cijena. Ovi instrumenti su uključeni u nivo 1. Nema instrumenata uključenih u nivo 1 jer se smatra da lokalna berza nije aktivna.

3. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)

3.9 Upravljanje kapitalom

Ciljevi Banke pri upravljanju kapitalom koji je širi koncept od „dioničkog kapitala“ iz izvještaja o finansijskom položaju jesu:

- Zadovoljiti kapitalne uslove koje su postavili regulatori bankarskog tržišta u domaćem okruženju;
- Očuvati sposobnost Banke da nastavi s poslovanjem u cilju nastavka osiguravanja povrata dioničarima i beneficija ostalim zainteresovanim stranama;
- Održati jaku kapitalnu osnovu u cilju razvoja poslovanja.

Uprava Banke kao i Odbor upravljanja aktivom i pasivom redovno nadgleda adekvatnost i stanje kapitala na osnovu odgovarajućih internih akata i regulativa koje propisuje Agencija.

U narednoj tabeli dat je kratak prikaz sastava regulatornog kapitala i stopa adekvatnosti kapitala Banke za godine završene na dan 31. decembra 2015. i 2014., a pripremljene su u skladu sa zahtjevima FBA.

	2015.	2014.
Neto kapital Banke u skladu sa zahtjevima FBA		
Osnovni kapital	89.124	80.666
Dopunski kapital	8.381	7.247
Nedostajuće rezerve za kreditne gubitke po regulatornom zahtjevu	(24.246)	(23.362)
Iznos neto kapital	73.259	64.551
Rizik ponderisane aktive i kreditnih ekvivalenata	490.939	415.252
POR (ponderisani operativni rizik)	24.840	21.500
Ukupno ponderisani rizici	515.779	436.752
Stopa adekvatnosti kapitala na dan 31. decembar	14,2%	14,8%

Minimalna stopa adekvatnosti kapitala propisana od strane FBA iznosi 12%.

4. Značajne računovodstvene procjene i pretpostavke

Banka pravi procjene i pretpostavke o neizvjesnim događajima, uključujući procjene i prosudbe o budućnosti. Takve računovodstvene pretpostavke i procjene redovno se provjeravaju, a zasnivaju se na historijskom iskustvu i ostalim faktorima poput očekivanog toka budućih događaja koji se može realno pretpostaviti u postojećim okolnostima, ali uprkos tome neizbježno predstavljaju izvore neizvjesnosti procjena. Procjena umanjena vrijednosti portfolija finansiranja klijenata Banke, predstavlja najznačajniji izvor neizvjesnosti procjena. Ti i ostali ključni izvori neizvjesnosti procjene, koji imaju značajan rizik uzrokovanja materijalnih usklađenosti knjigovodstvene vrijednosti imovine i obaveza u narednoj finansijskoj godini, opisani su u nastavku.

Umanjenje vrijednosti finansiranja klijenata

Banka kontinuirano prati kreditnu sposobnost svojih komitenata. Umanjenje vrijednosti priznaje se uz saglasnost kategorije u koju je imovina klasifikovana.

Prilikom određivanja potrebnog nivoa rezervisanja za finansiranje klijenata Uprava uzima u obzir kašnjenja u otplati, finansijsko stanje dužnika, sposobnost otplate, kvalitet kolaterala, ekonomsko okruženje, historiju otplate i prijašnje iskustvo.

Značajan dio izloženosti kreditnom riziku predstavlja iznose koji su trebali biti otplaćeni pod inicijalno ugovorenim uslovima, ali su u međuvremenu reprogramirani, u pojedinim slučajevima uz kapitalizaciju profitne marže i grace periodom. Uslijed navedenog, teško je procijeniti krajnju naplatu reprogramiranih izloženosti, te s obzirom na neizvjesnost, povećan je rizik krajnjeg povrata. Postoje također određene izloženosti gdje krajnja naplata ovisi o osnovnoj vrijednosti založenog kolaterala koja je određena od strane ovlaštenog sudskog vještaka u vrijeme odobravanja finansiranja. Uslijed nerazvijenog tržišta nekretnina, ekonomskih trendova u proteklim periodima kao i mogućih administrativnih i pravnih poteškoća, teško je procijeniti da li će, te u kojoj vrijednosti, Banka biti u mogućnosti primijeniti svoja prava te preuzeti kolateral.

Oporezivanje

Banka formira poreznu obavezu u skladu s poreznim zakonima Federacije Bosne i Hercegovine. Porezna prijava podložna je odobravanju od strane poreznih vlasti koje imaju pravo naknadno pregledati poslovne knjige poreznog obveznika. Tumačenje poreskih zakona od strane poreskih vlasti u odnosu na transakcije i aktivnosti Banke mogu se razlikovati od tumačenja Uprave. Kao rezultat navedenog, transakcije mogu biti osporene od strane poreskih vlasti i Banci može biti određen dodatni iznos poreza, kazni i kamata koje mogu biti značajne. U skladu sa Zakonom o Poreskoj upravi Federacije Bosne i Hercegovine, period zastarjelosti poreske obaveze je pet godina. To praktično znači da poreske vlasti imaju prava da odrede plaćanje neizmirenih obaveza u roku od pet godina od trenutka kada je obaveza nastala.

Koncept nastanka poslovanja

Finansijski izvještaji su sastavljeni pod pretpostavkom da će Banka moći kontinuirano poslovati u budućnosti.

5. Neto prihod od finansiranja ulaganja

	2015.	2014.
Prihodi od finansiranja pravnih lica (Musharaka)	16.538	14.701
Prihodi od finansiranja fizičkih lica (Musharaka, Ijara)	10.380	8.895
Prihod od poslovanja sa drugim bankama (Murabaha, Wakala)	1.294	1.866
Prihodi od obavezne rezerve	-	41
<i>Prihodi od finansiranja i ulaganja</i>	<i>28.212</i>	<i>25.503</i>
Troškovi po osnovu obaveza prema pravnim licima (Musharaka)	(2.233)	(3.482)
Troškovi po osnovu obaveza prema fizičkim licima (Musharaka)	(4.711)	(4.538)
Troškovi po osnovu obaveza prema bankama (Murabaha, Wakala)	(659)	(867)
<i>Troškovi po osnovu obaveza prema klijentima i bankama</i>	<i>(7.603)</i>	<i>(8.887)</i>
Ukupno	20.609	16.616

6. Neto prihodi od naknada i provizija

	2015.	2014.
Naknade od usluga platnog prometa	4.032	2.878
Izdavanje garancija i akreditiva	1.184	973
Konverzija stranih valuta	1.087	903
Prihod od provizije - kupoprodaja deviza	427	261
Ostale usluge banke	2.110	1.970
<i>Ukupno prihod od naknada i provizija</i>	<i>8.840</i>	<i>6.985</i>
Trošak naknada po kartičnom poslovanju	(859)	(732)
Troškovi regulatora i ino banaka	(637)	(353)
Trošak platnog prometa	(266)	(234)
Troškovi po osnovu kupoprodaje deviza	(180)	(49)
<i>Ukupno trošak od naknada i provizija</i>	<i>(1.942)</i>	<i>(1.368)</i>
Ukupno	6.898	5.617

7. Neto dobit iz finansijskog poslovanja

	2015.	2014.
Dobit od kursnih razlika, neto	715	565
(Gubici) / Dobici po osnovu finansijske imovine po fer vrijednosti kroz račun dobiti ili gubitka, neto (Napomena 17)	(41)	63
Prihod od dividendi	19	21
	693	649

8. Troškovi zaposlenih

	2015.	2014.
Plate	5.077	4.719
Porezi i naknade iz i na plate	3.119	2.907
Ostali troškovi zaposlenih	2.580	1.700
Ukupno	10.776	9.326

Prosječan broj zaposlenih za godine koje su završile 31. decembra 2015. je 326 (31. decembra 2014: 295). Troškovi osoblja uključuju 1.707 hiljada BAM (2014.: 1.589 hiljada BAM) obaveznih doprinosa za penziono osiguranje plaćenih Zavodu za penziono osiguranje. Doprinosi se računaju kao postotak bruto plate zaposlenih.

9. Ostali operativni troškovi

	2015.	2014.
Kancelarijski materijal i troškovi održavanja	999	845
Troškovi osiguranja depozita	948	788
Zakupnina	945	917
Troškovi obezbjeđenja	749	640
Profesionalne usluge	644	631
Marketing i reprezentacija	533	388
Telekomunikacijski troškovi	523	486
Troškovi energije, poštarine i komunikacija	230	198
Komunalni troškovi	200	193
Ugovori o djelu - posredovanje	197	204
Nadzorni odbor i skupština dioničara	174	234
Članarine	102	70
Ostali troškovi	812	861
Ukupno	7.056	6.455

10. Trošak rezervisanja

	2015.	2014.
Finansiranje klijenata (Napomena 18)	3.394	1.707
Novac i novčani ekvivalenti (Napomena 13)	4	16
Plasmani bankama (Napomena 15)	(3)	(24)
Ostala imovina (Napomena 19)	38	33
Rezervisanja za preuzete i potencijalne obaveze (Napomena 26)	318	35
Ukupno	3.751	1.767

11. Ostali operativni prihodi

	2015.	2014.
Prihod od savjetodavnih usluga	732	1
Naplaćena otpisana potraživanja od finansiranja klijenata - glavica	91	43
Naplaćena otpisana potraživanja - ostalo	1	11
Ostali prihodi	150	353
Ukupno	974	408

12. Trošak poreza na dobit

Porez na dobit priznat u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti sadrži samo tekući porez.

	2015.	2014.
Tekući porez	644	519
Ukupno trošak poreza na dobit	644	519

Usklađivanje računovodstvene dobiti i poreza na dobit

	2015.	2014.
Dobit prije oporezivanja	6.253	4.533
<i>Usklađenja za:</i>		
- porezno nepriznati prihodi	(19)	(21)
- porezno nepriznati troškovi	209	677
<i>Oporeziva dobit za godinu</i>	<i>6.443</i>	<i>5.189</i>
Porez na dobit po stopi od 10%	644	519
Efektivna stopa poreza na dobit	10,30%	11,45%

Na dan 31. decembra 2015. godine nije bilo privremenih razlika koje bi rezultirale odgođenim porezima.

13. Novac i sredstva kod banaka

	2015.	2014.
Račun kod Centralne banke	99.884	99.834
Računi kod drugih banaka	34.809	31.948
Novac u blagajni	15.296	12.764
Ispravka vrijednosti (Napomena 10)	(4)	(16)
Ukupno	149.985	144.530

Kreditni kvalitet finansijskih sredstava koji niti kasne niti su obezvrijeđena može biti procijenjen na osnovu eksternog kreditnog rejtinga (ukoliko je dostupan) ili na osnovu historijskih informacija o neizmirenju obaveza od te druge strane:

Ugovorne strane sa eksternim kreditnim rejtingom (Moody's)	2015.	2014.
A2	9.843	2.385
A3	-	-
BA1	-	-
BA2	-	106
BAA1	9.099	15.896
BAA2	-	10.955
B3	137	-
CAA1	23	2.104
CAA3	-	-
BB (Standard Poor's)	-	502
BBB (Fitch)	15.027	-
BB (Fitch)	33	-
B (Fitch)	166	-
	481	-
	34.809	31.948

Centralna Banka Bosne i Hercegovine nema kreditni rejting, prema tome korišten je kreditni rejting zemlje (B 3 prema Moody's, evaluacija rađena u julu 2012 godine, B prema Standard Poor's-u, rejting potvrđen u septembru 2015 godine).

14. Obavezna rezerva kod Centralne banke

Obavezna rezerva predstavlja iznos koji obavezno mora biti deponovan kod Centralne banke Bosne i Hercegovine („CBBH“). Osnovicu za obračun obvezne rezerve čine depoziti i pozajmljena sredstva, bez obzira u kojoj su valuti izraženi.

U osnovicu za obračun obvezne rezerve ne ulaze:

- pozajmljena sredstva koja banke posude od nerezidenata;
- sredstva vlada entiteta namijenjena za razvojne projekte;

U osnovicu za obračun obvezne rezerve ulaze:

- 10% na depozite i pozajmljena sredstva s ugovorenim rokom dospijeca do jedne godine (kratkoročni depoziti i pozajmljena sredstva);
- 7% na depozite i pozajmljena sredstva s ugovorenim rokom dospijeca preko jedne godine (dugoročni depoziti i pozajmljena sredstva).

15. Plasmani kod drugih banaka

	2015.	2014.
Plasmani kod drugih banaka – bruto	42.479	61.975
Rezervacije za umanjenje	-	(3)
Ukupno	42.479	61.972

U 2015. godine profitne marže na plasmane u EUR kretale su se od 0,20% do 3,75% godišnje (31. decembra 2014. godine - profitne marže na plasmane u EUR su se kretale od 0,20% do 4,75% godišnje).

Promjene na rezervisanjima za moguće gubitke po plasmanima kod drugih banaka su kako slijedi:

	2015.	2014.
Stanje na dan 1. januara	3	27
Neto (smanjenje) / povećanje rezervisanja (Napomena 10)	(3)	(24)
Stanje na dan 31. decembra	-	3

Kreditni kvalitet finansijskih sredstava koji niti kasne niti su obezvrijeđena može biti procijenjen na osnovu eksternog kreditnog rejtinga (ukoliko je dostupan) ili na osnovu historijskih informacija o neizmirenju obaveza od te druge strane:

Ugovorne strane sa i bez eksternog kreditnog rejtinga	2015.	2014.
A2 (Moody's)	376	-
Baa3 (Moody's)	23	-
BAA2 (Moody's)	-	9.779
BBB (Fitch Ratings)	42.055	51.198
BB (Standard Poor's)	-	998
	25	-
	42.479	61.975

HB

16. Imovina raspoloživa za prodaju

	2015.	2014.
Vlasnički udjeli u povezanim licima	10	10
Ostali vlasnički udjeli	39	37
Ukupno	49	47

Vlasnički udjeli koji ne kotiraju na berzi su slijedeći :

Društvo	Aktivnost	% vlasništva	Država
Islamska međunarodna agencija za rejting Registar vrijednosnih papira	Agencija za rejting islamskih institucija	0,37	Kraljevina Bahrein
Federacije Bosne i Hercegovine	Registracije, čuvanje i održavanje podataka o vrijednosnim papirima	0,687	Bosna i Hercegovina
BBI Real Estate d.o.o. Sarajevo	Upravljanje nekretninama i razvoj nekretnina za prodaju	0,03	Bosna i Hercegovina

Kreditni kvalitet finansijskih sredstava koji niti kasne niti su obezvrijeđena može biti procijenjen na osnovu eksternog kreditnog rejtinga (ukoliko je dostupan) ili na osnovu historijskih informacija o neizmirenju obaveza od te druge strane. Obzirom da kreditni rejtingi emitenata nisu bili na raspolaganju, korišteni su rejtingi država, shodno tome na dan 31. decembra 2015. godine izloženost na imovini prema Moody's se nalazi u kategoriji B3 u iznosu od 28 hiljada BAM (2014. godina - Bosna i Hercegovina, 28 hiljada BAM) i u kategoriji Baa3 negativan 21 hiljada BAM (2014. godina - Kraljevina Bahrein, BAA2 - 19 hiljada BAM).

17. Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti ili gubitka

	2015.	2014.
<i>Vlasnički udjeli koji kotiraju na berzi</i>		
Udjeli – društva u zemlji	557	598
Ukupno	557	598

Banka je izvršila usklađenje fer vrijednosti ovog portfolija što je rezultiralo neto gubitkom u iznosu od 41 hiljadu (2014. godine: 63 hiljada, Napomena 7). Primljene dividende na osnovu vlasničkih udjela koji kotiraju na berzi iznosile su 19 hiljada BAM (2014. godine: 21 hiljada BAM, Napomena 7).

Kreditni kvalitet finansijskih sredstava koji niti kasne niti su obezvrijeđena može biti procijenjen na osnovu eksternog kreditnog rejtinga (ukoliko je dostupan) ili na osnovu historijskih informacija o neizmirenju obaveza od te druge strane. Obzirom da kreditni rejtingi emitenata nisu bili na raspolaganju, korišteni su rejtingi država, shodno tome na dan 31. decembra 2015. godine izloženost na imovini prema Moody's se nalazi u kategoriji B3 u iznosu od 557 hiljada BAM (2014. godina - Bosna i Hercegovina B3 - 598 hiljada BAM).

18. Finansiranje klijenata

	2015.	2014.
Preduzeća		
- kratkoročni	75.444	60.783
- dugoročni	222.412	185.091
	297.856	245.874
Stanovništvo		
- kratkoročni	8.891	9.028
- dugoročni	164.167	137.700
	173.058	146.728
Ukupno bruto finansiranje klijenata	470.914	392.602
Umanjenje vrijednosti	(16.884)	(13.928)
Neto finansiranje klijenata	454.030	378.674

Finansiranje klijenata se odnosi na klijente u Bosni i Hercegovini.

Promjene na rezervisanjima za finansiranje klijenata dato je kako slijedi:

	2015.	2014.
Stanje na dan 1. januara	13.928	12.363
Neto povećanje rezervisanja (Napomena 10)	3.394	1.707
Smanjenje – stečena materijalna imovina	(462)	(214)
Ostala smanjenja	24	72
Stanje na dan 31. decembra	16.884	13.928

Profitne marže za finansiranje klijenata na dan 31. decembra 2015. i 2014. godine. mogu se prikazati kako slijedi:

	2015.		2014.	
	'000 BAM	Godišnja profitna marža	'000 BAM	Godišnja profitna marža
Preduzeća	297.856	2,036%-14,675%	245.874	1,995%-14,675%
Stanovništvo	173.058	1,50%-12,70%	146.728	1,50%-12,70%
Ukupno	470.914		392.602	

19. Ostala aktiva

	2015.	2014.
Potraživanja od banaka po kartičnom poslovanju	927	675
Potraživanja po osnovu naknada	114	80
Potraživanja od državnih institucija	63	32
Ostala potraživanja	589	513
Rezervisanja za umanjenje vrijednosti	(131)	(67)
<i>Ostala finansijska aktiva</i>	<u>1.562</u>	<u>1.233</u>
Stečena materijalna imovina	2.482	1.001
Unaprijed plaćeni troškovi	481	438
Sitan inventar	3	5
Rezervisanja za umanjenje vrijednosti	(20)	(46)
<i>Ostala nefinansijska aktiva</i>	<u>2.946</u>	<u>1.398</u>
Ukupno	<u>4.508</u>	<u>2.631</u>

Kretanje na rezervisanjima za umanjenje vrijednosti ostale imovine je kako slijedi:

	2015.	2014.
Stanje na dan 1. januara	113	80
Neto povećanje rezervisanja (Napomena 10)	38	33
Stanje na dan 31. decembra	<u>151</u>	<u>113</u>

Stečena materijalna imovina odnosi se na preuzete kolaterale. U toku 2015. godine, Banka je preuzela kolaterale od dužnika u iznosu od 1.591 hiljada BAM (2014 – 421 hiljada BAM).

20. Nekretnine i oprema

	Zemljište i zgrade	Računari	Namještaj i oprema	Sredstva u pripremi	Ulaganja u tuđu imovinu	Ukupno
<i>Nabavna vrijednost</i>						
1. januar 2014.	6.565	2.092	5.135	471	1.353	15.616
Nabavke	-	-	-	2.348	-	2.348
Transferi	3.424	224	559	(4.217)	10	-
Prijenos na softvere	-	-	-	(190)	-	(190)
Prijenos na ostalu aktivu	-	-	-	3.385	-	3.385
Otpis	-	(92)	(230)	-	(21)	(343)
31. decembar 2014.	9.989	2.224	5.464	1.797	1.342	20.816
<i>1. januar 2015.</i>	<i>9.989</i>	<i>2.224</i>	<i>5.464</i>	<i>1.797</i>	<i>1.342</i>	<i>20.816</i>
Nabavke	-	-	-	6.710	-	6.710
Transferi	1.857	590	728	(3.225)	50	-
Prijenos na softvere	-	-	-	(554)	-	(554)
Otpis	-	(108)	(59)	-	(20)	(187)
31. decembar 2015.	11.846	2.706	6.133	4.728	1.372	26.785
<i>Akumulirana amortizacija</i>						
1. januar 2014.	557	1.434	2.857	-	1.236	6.084
Amortizacija za godinu	92	279	534	-	38	943
Otpis	-	(89)	(217)	-	(21)	(327)
31. decembar 2014.	649	1.624	3.174	-	1.253	6.700
<i>1. januar 2015.</i>	<i>649</i>	<i>1.624</i>	<i>3.174</i>	<i>-</i>	<i>1.253</i>	<i>6.700</i>
Amortizacija za godinu	141	270	552	-	31	994
Otpis	-	(107)	(50)	-	(11)	(168)
31. decembar 2015.	790	1.787	3.676	-	1.273	7.526
<i>Sadašnja vrijednost</i>						
31. decembar 2015.	11.056	919	2.457	4.728	99	19.259
31. decembar 2014.	9.340	600	2.290	1.797	89	14.116

Imovina u pripremi odnosi se na ulaganja u kupljene nekretnine u Sarajevu i Sanskom Mostu.

21. Nematerijalna imovina

	Softver i licence	Sredstva u pripremi	Ukupno
<i>Nabavna vrijednost</i>			
1. januar 2014.	2.083	-	2.083
Transferi sa nekretnina i opreme	-	190	190
Transferi	190	(190)	-
31. decembar 2014.	2.273	-	2.273
<i>1. januar 2015.</i>	<i>2.273</i>	-	<i>2.273</i>
Transferi sa nekretnina i opreme	-	554	554
Transferi	554	(554)	-
Otpis	(86)	-	(86)
31. decembar 2015.	2.741	-	2.741
<i>Akumulirana amortizacija</i>			
1. januar 2014.	1.281	-	1.281
Amortizacija za godinu	266	-	266
31. decembar 2014.	1.547	-	1.547
<i>1. januar 2015.</i>	<i>1.547</i>	-	<i>1.547</i>
Amortizacija za godinu	344	-	344
Otpis	(86)	-	(86)
31. decembar 2015.	1.805	-	1.805
<i>Sadašnja vrijednost</i>			
31. decembar 2015.	936	-	936
31. decembar 2014.	726	-	726

22. Depoziti klijenata

	2015.	2014.
Depoziti preduzeća:		
Po viđenju	104.874	123.962
Oročeni	116.003	73.665
Ukupno preduzeća	220.877	197.627
Depoziti fizičkih lica		
Po viđenju	75.532	54.101
Oročeni	132.247	138.896
Ukupno depoziti fizičkih lica	207.779	192.997
Ukupno	428.656	390.624

Prosječna profitna marža na oročene depozite u 2015. i 2014. godini iznosila je 3,07% odnosno 3,91%.

Obračunata a neisplaćena obaveza po osnovu profitne marže na dan 31. decembra 2015. godine iznosila je 2.287 hiljada BAM (2014. godine – 2.336 hiljada BAM).

23. Depoziti banaka

	2015.	2014.
Islamic Development Bank, Saudijska Arabija	19.562	19.562
Kuveyt Turk Katilim Bankasi a.s., Istanbul, Republika Turska	13.497	-
Turkiye Finans Katilim Bankasi a.s., Republika Turska	10.758	9.779
Albaraka Turk Participation Bank Istanbul, Republika Turska	8.802	-
Ukupno	52.619	29.341

Islamic Development Bank, Jeddah, Saudijska Arabija položila je depozit u iznosu od 10 miliona EUR. Profitna marža na depozit iznosi 6M EURLIBOR plus 2,00 bps. Rok dospjeća depozita je na dan 23. juna 2017. godine.

Turkiye Finans Katilim Bankasi a.s. je položila kratkoročni depozit u iznosu od 5,5 miliona EUR od 28. decembra 2015. godine do 4. januara 2016. godine. Profitna marža na depozit iznosi 0,75 %p.a.

Kuveyt Turk Katilim Bankasi a.s., Istanbul je položila kratkoročni depozit u iznosu od 6,9 miliona EUR od 24. decembra 2015. godine do 4. januara 2016. godine. Profitna marža na depozit iznosi 0,65%p.a.

Albaraka Turk Participation Bank Istanbul je položila kratkoročni depozit u iznosu od 4,5 miliona EUR od 28. decembra 2015. godine do 4. januara 2016. godine. Profitna marža na depozit iznosi 0,50%p.a.

Obračunate a ne isplaćene obaveze po osnovu profitne marže na depozite bankama na dan 31. decembra 2015. godine su iznosile BAM 8 hiljada (2014. godine – BAM 4 hiljade).

24. Obaveze za primljene pozajmice

	2015.	2014.
T.C.Ziraat bankasi A.S. Republika Turska	97.792	97.792
Ministarstvo finansija (Fondacija Odraž)	16.593	16.278
Ministarstvo finansija (IFAD)	1.426	1.500
Ukupno	115.811	115.570

Banca je odobreno finansiranje od strane T.C. Ziraat bankasi A.S., Ministarstva finansija Bosne i Hercegovine i Svjetske banke po profitnim maržama od stopa po kojima bi Banka dobila izvore sredstava od nevladinih i sa vladom povezanih institucija. Kao rezultat navedenog Banka ima mogućnost plasirati finansiranja određenim klijentima po povoljnijim uvjetima. Uprava je razmotrila da li određeni gubici i dobiti trebaju biti priznati prilikom inicijalnog priznavanja ovakvih instrumenata. Budući da su ovakve transakcije nastale iz odnosa sa nepovezanim stranama, mišljenje Uprave je da su ovakvi izvori sredstava kao i plasmani iz tih sredstava priznati po tržišnim uslovima te inicijalno priznavanje gubitaka i dobitaka ne postoji. U donošenju odluke Uprava je razmotrila i da se ovdje radi o posebnom tržišnom segmentu.

Banka je potpisala ugovor sa Federalnim ministarstvom finansija u martu 2008. godine vezano za sredstva obezbjeđena od strane Međunarodnog fonda za poljoprivredni razvoj (IFAD) koja je koristila da finansira treća lica. Rok otplate je 12 godina (jednokratna otplata) dok je grace period 2 godine. Ugovorena fiksna profitna marža iznosi 2% godišnje. Novi ugovor sa Federalnim ministarstvom finansija za V projekat IFAD-a je potpisan 20. juna 2013. godine. Rok otplate je 5 godina (jednokratna otplata) uz grace period od 2 godine. Ugovorena fiksna profitna marža iznosi 2% godišnje. Banka je u oktobru 2010 godine potpisala ugovor sa Federalnim ministarstvom finansija i Fondacijom za održivi razvoj- Jedinicom za implementaciju projekta Svjetske banke. Projekat se odnosi na poboljšanje dostupnosti finansija malim i srednjim preduzećima. Glavnicu finansiranja banka otplaćuje kvartalno u skladu sa otplatnim planovima korisnika. Maksimalan period otplate je 10 godina. Krajnji rok povlačenja sredstva iz ove kreditne linije je juli 2014. godine. Ugovorena profitna marža iznosi šestomjesečni EURO LIBOR +1%. Novi ugovor koji je nastavak Projekta poboljšanja dostupnosti finansija malim i srednjim preduzećima, sa Federalnim ministarstvom finansija i Fondacijom za održivi razvoj - Jedinicom za implementaciju projekta Svjetske banke je potpisan 24. decembra 2013. Krajnji rok implementacije je 31. jula 2016. godine.

25. Ostale obaveze

	2015.	2014.
Komisioni poslovi	4.655	4.618
Obaveze za neraspoređene prilive	1.957	1.042
Obaveze za međubankarske odnose CB i master card	1.233	785
Obaveze prema dobavljačima	803	449
Obaveze prema dioničarima likvidirane ICB Bank, FBiH	338	339
Obaveze za stipendije – pomoć	199	274
Ostale obaveze-neaktivni računi	170	198
Obaveze poreza na dobit	104	179
<i>Ostale finansijske obaveze</i>	<i>9.459</i>	<i>7.884</i>
Odgođeni prihod iz osnova finansiranja	594	478
Obaveze za rabat – rezervisani iznos	313	395
Odgođeni prihod od naknada po garancijama	163	199
<i>Ostale nefinansijske obaveze</i>	<i>1.070</i>	<i>1.072</i>
Ukupno	10.529	8.956

Komisioni poslovi uključuju iznos od 4.655 hiljadu BAM odnose se na Islamic Development Bank Jeddah sredstva namijenjena Vakufskom fondu, koja sa 31. decembrom 2015. godine nisu bila plasirana (31. decembra 2014. godine – 4.618 hiljada BAM).

25. Ostale obaveze (nastavak)

Komisioni poslovi

Sredstva kojima Banka upravlja kao povjerenik u ime trećih lica ne predstavljaju sredstva Banke, te stoga nisu uključena u izvještaju o finansijskom položaju.

	2015.	2014.
Primljena sredstava		
IDB	5.505	5.414
Obaveze prema Vladi – Ministarstvo za boračka pitanja FBiH	2.950	2.152
ZiraatBank BH d.d. Sarajevo	2.890	3.000
Fondacija Al Mactoum	390	390
Vakufski fond	1	1
Ukupno	11.736	10.957
Plasirana sredstva		
Stanovništvo – plasirana sredstva	2.996	2.315
Pravna lica – plasirana sredstva	4.085	4.024
Ukupno	7.081	6.339
Razlika u komisionim poslovima	4.655	4.618

Banka ne snosi rizik ovih sredstava te naplaćuje naknadu od 1% do 2% za svoje usluge.

26. Rezervisanja za obaveze i troškove

	2015.	2014.
Rezervisanja za vanbilansne obaveze	847	580
Rezervisanja za otpremnine i neiskorištene godišnje odmore	264	213
Ukupno	1.111	793

Kretanje u rezervisanjima za obaveze i troškove:

	Rezervisanja za vanbilansne obaveze	Rezervisanja za otpremne i godišnje odmore	Ukupno
Stanje na dan 1. januar 2014.	616	142	758
Smanjenja (Napomena 10)	(36)	-	(36)
Povećanje (Napomena 10)	-	71	71
Stanje na 31. decembar 2014.	580	213	793
Stanje na dan 1. januar 2015.	580	213	793
Povećanje (Napomena 10)	267	51	318
Stanje na 31. decembar 2015.	847	264	1.111

Gubici od umanjenja vrijednosti za vanbilansne obaveze su priznati kroz neto gubitke umanjenja vrijednosti i rezervisanja u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti (Napomena 10).

27. Dionički kapital

Vlasnička struktura Banke je kako slijedi:

	31. decembar 2015.			31. decembar 2014.		
	Broj dionica	Iznos	%	Broj dionica	Iznos	%
Dioničari						
Islamic Development Bank, Saudijska Arabija	431.707	36.393	45,46	431.707	36.393	45,46
Abu Dhabi Islamic Bank, Ujedinjeni Arapski Emirati	258.994	21.833	27,27	258.994	21.833	27,27
Dubai Islamic Bank, Ujedinjeni Arapski Emirati	258.994	21.833	27,27	258.994	21.833	27,27
Ukupno	949.695	80.059	100,00	949.695	80.059	100,00

28. Potencijalne i preuzete obaveze

	2015.	2014.
Činidbene garancije	35.125	38.433
Odobreni a neiskorišteni iznos finansiranja klijenata	22.002	13.604
Plativne garancije	11.950	13.375
Akreditivi	2.644	2.723
Ukupno	71.721	68.135

Obaveze po operativnom najmu

U slučaju kada je Banka zajmoprimac, buduća minimalna plaćanja po osnovu najma, pod pretpostavkom neotkazivih obaveza po osnovu operativnog najma su data u tabeli ispod:

	Do godine dana	1-5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
Stanje na 31. decembar 2015				
Obaveze po operativnom najmu	760	1.588	25	2.373
Ukupno	760	1.588	25	2.373
Stanje na 31. decembar 2014				
Obaveze po operativnom najmu	768	2.076	44	2.888
Ukupno	768	2.076	44	2.888

29. Transakcije sa povezanim stranama

Banka smatra da su joj direktno povezane osobe njezini ključni dioničari i njihove podružnice, pridružena društva Banke, članovi Nadzornog odbora, članovi Uprave i drugo više rukovodstvo Banke (zajedno „ključno rukovodstvo“), članovi uže porodice ključnog rukovodstva te pravna lica koja su pod kontrolom ili značajnim utjecajem ključnog rukovodstva Banke i/ili članova njihovih užih porodica.

Transakcije sa povezanim stranama su dio svakodnevnih operacija Banke.

Potraživanja i obaveze sa povezanim stranama su kako slijedi:

	2015.		2014.	
	Sredstva	Obaveze	Sredstva	Obaveze
Abu Dhabi Islamic Bank, Irak - ostali	-	-	332	-
Abu Dhabi Islamic Bank, UAE - dioničari	10.219	-	2.385	-
BBI Real Estate d.o.o. - ostali	959	4.129	1.165	6.141
Islamic Development Bank, Saudijska Arabija – dioničari	-	19.573	-	19.573
Ukupno	11.178	23.702	3.882	25.714

	2015.		2014.	
	Prihodi	Troškovi	Prihodi	Troškovi
BBI Real Estate d.o.o. - ostali	45	541	42	116
Islamic Development Bank, Saudijska Arabija – dioničari	-	-	-	417
Abu Dhabi Islamic Bank, UAE - dioničari	-	-	-	268
Ukupno	45	541	42	801

29. Transakcije sa povezanim stranama (nastavak)

Naknade direktorima i članovima Uprave

Naknade izvršnim direktorima i drugim članovima Uprave mogu se prikazati kako slijedi:

	2015.	2014.
Plate	693	517
Naknade i porezi plaćeni po osnovu penzionih naknada	483	488
Dodatni bonusi	149	118
Ukupno	1.325	1.123

U 2015. godini isplaćene su naknade članovima Nadzornog odbora, Šerijatskog odbora i Odbora za reviziju u iznosu od 66 hiljada BAM (2014.: 65 hiljada BAM) i sastoje se od neto iznosa naknada.

30. Događaji nakon datuma bilansa

Nikakvi drugi događaji nakon datuma izvještaja o finansijskom položaju koji značajnije utječu na položaj Društva ili zahtijevaju dodatna objašnjenja nisu opaženi.